

**Shintomeester
'reinigt'
kantoren
en auto's**

Pag. 5

**Nieuwe
aankoop: de
rupsenzuiger**

Pag. 7

**Wonderfilter
voor sigaret
ligt in de
ijskast**

Pag. 13

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

1E JAARGANG/ 7 JUNI 2007

RESOURCE

#33

Pag. 8

EINDELIJK EEN SPINOZAPRIJS

COLOFON

Resource, Weekblad voor Wageningen Universiteit en Researchcentrum, is een onafhankelijk weekblad voor personeel en studenten van Wageningen UR en wordt uitgegeven door Cereales Uitgeverij; ISSN 1389-7756.

Redactieadres/ Binnenhaven 1, 6709 PD Wageningen, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen, tel. 0317 466666, fax 0317 466667, e-mail resource@cereales.nl; secretariaat Linda Glasmacher en Sandra van den Brink-Vermeulen. Geopend van 8.30 tot 12.30 uur.

Redactie/ Korné Versluis (hoofredacteur, algemeen nieuws), telefoon 0317 466680, e-mail korne.versluis@cereales.nl;

Lieke de Kwant (eindredactie), telefoon 0317 466685, e-mail liele.de.kwant@cereales.nl;

Yvonne de Hilster (eindredactie, studenten), telefoon 0317 466687, e-mail yvonne.de.hilster@cereales.nl;

Gert van Maanen (landbouw, plant), telefoon 0317 466684, e-mail gert.van.maanen@cereales.nl;

Sara van Otterloo (eindredactie international pages), telefoon 0317 466691, e-mail sara.van.otterloo@cereales.nl;

Win Bras (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail wim.bras@cereales.nl;

Alexandra Branderhorst (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail alexandra.branderhorst@cereales.nl;

Willem Koert (voeding, biotechnologie), telefoon 0317 466681, e-mail willem.koert@cereales.nl;

Laurien Holtjer (groene ruimte, dier), telefoon 0317 466689, e-mail laurien.holtjer@cereales.nl;

Willem Koert (voeding, biotechnologie), telefoon 0317 466681, e-mail willem.koert@cereales.nl;

Nicolette Meerstadt (studenten), telefoon 0317 466666, e-mail nicolette.meerstadt@cereales.nl;

Albert Sikkema (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail albert.sikkema@cereales.nl;

Joris Tielens (economie, buitenland), telefoon 0317 466688, e-mail joris.tielens@cereales.nl;

Martin Woestenburg (groene ruimte), telefoon 0317 466682, e-mail martin.woestenburg@cereales.nl.

Landelijk nieuws: Hoger Onderwijs Persbureau (HOP).

Foto's/ Guy Ackermans, Bart de Gouw, Martijn Weterings, BvB, Rita van Biesbergen, Ruben Smit, Hoge Noorden, Jurjen Bersee

Illustraties/ Henk van Ruitenbeek, Guido de Groot

Vormgeving/ Hans Weggen, telefoon 0317 466686, e-mail hans.weggen@cereales.nl. Basisvormgeving/ Office for Design, Loek Kemming

Druk/ Dijkman Offset BV

Directeur Cereales/ Henk Prevaes

Abonnementen/ Studenten van Wageningen Universiteit en personeel van Wageningen UR krijgen Resource gratis;

anderen kunnen zich abonneren voor E52,50, buitenland E122,50 per jaar. Inlichtingen: telefoon 0317 466666.

Advertenties intern/ Onderdelen van Wageningen UR kunnen tegen speciaal tarief adverteren in Resource. Informatie bij het secretariaat.

Kleintjes is de rubriek voor niet-commerciële advertenties. Kosten E5 (studenten en medewerkers E3,50) per 30 woorden.

Advertenties extern/ Van Vliet, bureau voor media-advies, Passage 13, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023 5714745.

Serviceberichten/ Beknopte, zakelijke mededelingen van eenheden van Wageningen UR aan studenten en personeel kunnen gratis in Resource worden geplaatst. Inlichtingen: 0317 466666.

RESOURCE

#33

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

1E JAARGANG/ 7 JUNI 2007

KOERT®

NOOIT GENOEG

Marcel Dicke heeft veel rare dingen in zijn leven gezien, maar zoiets raars als dit nog nooit. Dus knippert de geniale hoogleraar even met zijn ogen als Aalt Dijkhuizen, gehuld in een kikkergroen Robin Hood-pakje, zijn laboratorium binnenloopt.

'Dag Aalt', zegt Dicke.

'Gij ziet mij voor de verkeerde aan', zegt Dijkhuizen. 'Geenszins ben ik uw bestuurder Dijkhuizen. Mijn naam is Robin Hood. Ik steel van de rijken en geef het aan de armen. En dit is mijn kameraad Broeder Tuck.'

'Dag Martin', zegt Dicke. 'Je ziet er verschrikkelijk uit.'

'Zo voel ik me ook', bekent Martin Kropff.

'Deze pij jeukt en ik zie geen steek zonder bril.'

'Waar is de schatkist?', eist Dijkhuizen.

'Waar zijn de waardepapieren van de NWO? De Spinoza-miljoenen! Wij believeen ze!'

'Het was Aalt zijn idee', zegt Kropff verontschuldigd.

'Martin, je moet toch eens leren hoe je nee moet zeggen', verzucht Dicke. 'Je loopt voor zot.'

'Zeg dat tegen Aalt', moppert Kropff. 'Hij draagt een maillot. Ik niet.'

'Anderhalf miljoen heeft gij gekregen', zegt Dijkhuizen beschuldigend. 'Dat geld behoort arme managers toe. Vooral de managers die erop achteruit zijn gegaan toen ze Nutreco verlieten.'

'Maar je vangt bijna een kwart miljoen per jaar', zegt Dicke. 'Je bent de best betaalde universiteitsbestuurder van Nederland.'

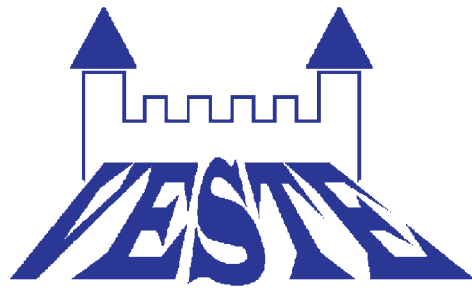
'Een blik in uw alchemistenwerkplaats spreekt boekdelen', zegt Dijkhuizen. 'Gij heeft al reageerbuizen genoeg. Maar een manager als Dijkhuizen, die zich spiegelt aan het almachtige bedrijfsleven, die heeft nooit genoeg.'

'Je bent de hebberigste Robin Hood die ik ooit heb gezien', zegt Dicke grimmig. 'Je krijgt geen cent van me.'

'Praatjes', zegt Dijkhuizen. 'Als u uw dukaten niet wilt geven, zal Kleine Jan ze komen halen.'

'Kleine Jan', mompelt Dicke. 'Niets zeggen. Dat is...'

Willem Koert

Pag. 5

VeSte wint verkiezingen

Pag. 10

'Centralisatie van praktijkonderzoek verdient geen schoonheidsprijs'

Pag. 14

'Een koetsje met een knol ervoor lijkt me toepasselijk voor Dijkhuizen'

Page 21

Frogs and gypsies sing at international concert

BOVEN HET MAAI- VELD

'Alterra moet niet zo voorzichtig zijn als het gaat om klimaat'

WEIDEGANG BETER VOOR HET MILIEU?

Weidegang is niet alleen goed voor de koe, maar ook voor het milieu. Dat meldde CLM vorige week. Het adviesbureau voor landbouw en milieu komt tot die conclusie op basis van berekeningen van Alterra en de Animal Sciences Group. Ten onrechte, zegt René Schils van Alterra. Wageningse wetenschappers zijn te voorzichtig, repliceert Frits van der Schans van CLM.

René Schils, onderzoeker bij Alterra, is weidegang dan niet gunstig voor het milieu?

'Op dit moment ligt het nog volledig open of de uitstoot van broeikasgassen gunstiger is bij weidegang of bij opstallen. Wij pretenderen niet dat we het juiste antwoord hebben. Maar het lijkt dat de balans eerder nadelig is voor weidegang dan voordelig. Er is nog geen wetenschappelijke studie beschikbaar waarop een advies van beweiding voor beperking van emissies van broeikasgassen kan worden gebaseerd.'

Frits van der Schans van CLM, jullie kunnen kennelijk niet goed rekenen?

'Of wij kunnen sneller rekenen, misschien wel té snel. Wij zijn uitgegaan van de rekenregels en parameters die Alterra gebruikt. De verschillen tussen weidegang en opstallen zijn niet groot. Maar het gebruik van spaarlampen scheelt ook maar één procent. We moeten elke maatregel gebruiken die kan bijdragen de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Weidegang in veenweidegebieden is ongunstiger voor de uitstoot van broeikasgassen dan opstallen. Maar op zand en klei is in het algemeen de uitstoot bij weidegang lager, al kun je ook daar wel weer bedrijven vinden waar dat niet opgaat.'

Het klopt dat het uiteindelijke wetenschappelijke bewijs ontbreekt, maar de vraag is of dat er ooit komt, want je kunt niet bij elk bedrijf een metertje neerzetten. Ik vind dat Alterra wel wat meer zou mogen durven. Mede gezien het wetenschappelijke belang zouden ze bij Alterra wel iets fermere uitspraken mogen doen als het gaat om het klimaat.' / JB

Omslagfoto Het Geldmuseum

IN 'T NIEUWS

30 MEI T/M 6 JUNI 2007

SPINOZAPRIJS VOOR DICKE

De entomoloog prof. Marcel Dicke is één van de vier winnaars van de Spinozapremie 2007 die op 28 november wordt uitgereikt. Hij is de eerste Wageningse en ecooloog die deze 'grootste Nederlandse onderscheiding in de wetenschap' in ontvangst mag nemen.

'Een lentedag voor de wetenschap' is het volgens NWO-voorzitter prof. Peter Nijkamp, als die op maandag 4 juni in Den Haag de 'vier kanjers' mag voorstellen die de 'Nederlandse Nobelprijs' krijgen voor hun 'voortreffelijk, baanbrekend en inspirerend onderzoek'. De andere drie winnaars van de prijs – een Spinozabeeldje en anderhalf miljoen euro voor onderzoek – zijn prof. Deirdre Curtin, rechtsgeleerde aan Universiteit Utrecht, prof. Leo Kouwenhoven, natuurkundige aan de Technische Universiteit Delft en prof. Wil Roebroeks, archeoloog aan Universiteit Leiden.

Dicke krijgt de prijs voor zijn onderzoek naar de interactie tussen planten en insecten. Dankzij zijn werk is volgens de jury een nieuw onderzoeksgebied binnen de ecologie geopend. Dicke is 'een inventief, origineel onderzoeker met een uitzonderlijk talent voor het vertalen van zijn onderzoek naar praktijk en publiek' en 'een uitstekend docent die door zijn studenten en promovendi op handen wordt gedragen'. De Wageningse rector prof. Martin Kropff, aanwezig bij de bekendmaking, noemt de prijs een fantastische opsteker. 'Het bevestigt dat we topkwaliteit in huis hebben. Het is allereerst de persoonlijke verdienste van Marcel, maar ook het resultaat van het teamwerk van de entomologen.

Marcel Dicke tijdens de bekendmaking van de prijswinnaars bij NWO in Den Haag. Rechts zijn leermeester prof. Joop van Lente, links het beeld van filosoof Baruch de Spinoza, waarvan Dicke straks een miniatuurversie krijgt. / foto BdG

Zij hebben jarenlang geïnvesteerd in kwaliteit, waardoor je op elkaars schouders nog net iets hoger kan reiken.' Dat de universiteit met het binnenhalen van de prijs nu al meteen voldaan heeft aan één van de doelstellingen van het Instellingsplan (IP/OP), noemt Kropff mooi meegenomen. 'We hebben nog meer toptalent, dus we gaan nu zeker niet tot 2010 achterover leunen.' Volgens Dicke komt de prijs als geroepen. 'Mijn Vici-subsidie loopt binnenkort af. Dankzij dat onderzoek heb ik zoveel onderwerpen klaarliggen dat ik dit prijzen-

geld in één keer zou kunnen besteden. Ik heb net weer een paar voorstellen ingediend en het is een meer dan plezierig idee dat ik nu geld heb om het eventueel zelf te financieren.' Hij hoopt zo zes of zeven aio-plaatsen te bekostigen. Dickes moeder, ook onder de genodigden, is verheugd over de toekenning van de prijs, maar ook een beetje bezorgd. 'Marcel doet nooit iets half, dat is de ellende. Hij maakt al zoveel uren, straks wordt dat nog erger.' Haar verzoek aan Kropff of hij Marcel niet een dagje vrij kan geven, zegt de rector niet te kunnen honoreren. 'Ik wil

het wel, maar hoogleraren bepalen bij ons nu eenmaal zelf hun agenda.'

De Spinozapremie wordt 28 november uitgereikt door minister Ronald Plasterk, zelf ook in het bezit van een Spinozabeeldje. Moeder Dicke: 'Daar zal Marcel heel blij mee zijn, want op die dag wordt hij vijftig. Dan heeft hij meteen een excuus om z'n verjaardag niet te vieren, daar heeft hij altijd een bloedhekel aan.' / GvM

Zie ook pagina 8: Duizendpoot Dicke

BONDEN ZIEN NIETS IN BONUSREGELING

De raad van bestuur en de vakbonden steggelen over plannen om prestatiebeloning in te voeren bij de instituten. De raad van bestuur wil experimenteren met flexibele beloning. De bonden denken dat er geen eerlijk beoordelingssysteem is en zijn bang dat de medewerkers geld in moeten leveren om de bonusregeling mogelijk te maken.

Bonden en bestuur zijn het wel eens over de hoogte van de stijging van de salarissen. Die gaan per 1 april 2007 omhoog met 2,5 procent, en in 2008 krijgen werknemers er nog eens 3 procent bij. De bonden hebben het principeakkoord al voorgelegd aan hun leden. Woordvoerder Lex Veldhuizen van AbvaKabo: 'Het is nog zeker geen gelopen race. De flexibele beloning blijkt enorm gevoelig te liggen bij onze achterban.'

In het principeakkoord staat dat Wageningen UR mag experimenteren met een re-

geling waarbij medewerkers niet langer automatisch de hoogste periodieken zullen ontvangen. Die krijgen ze pas bij 'zeer goede of uitstekende prestaties'. Voor bijzondere prestaties zou een bonusregeling in het leven geroepen worden.

De afspraken gaan over een experiment, maar Veldhuizen is op voorhand sceptisch. 'Wij hebben de resultaat- en beoordelingsgesprekken nog niet eens goed geëvalueerd. Hoe kun je daar dan een systeem met bonussen op baseren? Wij zijn er niet op tegen dat mensen iets extra's krijgen, integendeel. Maar dit wordt een sigaar uit eigen doos. De raad van bestuur wil het budgetneutraal invoeren. Dus voor de bonus van de één moet iemand anders inleveren.'

Simon Vink, woordvoerder van de raad van bestuur, zegt dat de raad van bestuur 'in de beloning wat meer accent wil leggen op het behalen van resultaten. Waarom zouden wij goede resultaten niet belo-

nen? Veel mensen vinden het rechtvaardig, en wij willen graag onderzoeken hoe maatregelen uitpakken.'

Veldhuizen zegt dat hij terug gaat naar de raad van bestuur, omdat hij passages over de prestatiebeoordeling in het akkoord wil wijzigen. / KV

Het principeakkoord is te vinden op www.intranet.wur.nl.

(INGEZONDEN MEDEDELING)

Kijk voor meer nieuws op de 'News and Events' site van Wageningen UR: www.intranet.wur.nl

WAGENINGEN UR
For quality of life

BROODALARM IN FORUM

De eerste broodjes die op maandag 4 juni werden geserveerd in het restaurant op de eerste verdieping van Forum, zijn niet onopgemerkt gebleven. Toen medewerkers van het restaurant rond lunchtijd de oven openden, ging het brandalarm af.

De broodjes waren niet verbrand, maar de melder in de ruimte reageerde op de vrijkomende stoom. Wim van Doesburg van de practicumorganisatie van Forum is blij dat dit soort kinderziektes nu opduiken, zodat ze kunnen worden verholpen voordat het gebouw in september volledig in gebruik wordt genomen.

De bezoekers reageerden wisselend op het alarm. Een deel ondernam niets, anderen pakten hun spullen. 'Het eerste jaar zullen we zeker een paar keer een ontruimingsoefening gaan doen', verwacht Van Doesburg. 'Er komen straks toch vierduizend mensen in het gebouw.' / YdH

‘Marcel maakt al zoveel uren, straks wordt dat nog erger’

VERBURG WIL OPHELDERING OVER ‘ERG HOGE’ SALARISSEN

Landbouwminister Gerda Verburg gaat de raad van toezicht van Wageningen UR opheldering vragen over de ‘erg hoge’ salarissen van de raad van bestuur, aldus haar woordvoerder. Bestuursvoorzitter Aalt Dijkhuizen is één van de best betaalde managers in de Nederlandse publieke sector. Zijn loonkosten bedroegen vorig jaar 307 duizend euro.

In de lijst van topsalarissen die weekblad Intermediair vorige week publiceerde, staat Aalt Dijkhuizen op nummer 32. Hij kreeg in 2006 dertig procent meer dan het jaar ervoor. Dat kwam door een extra storting van ongeveer 30 duizend euro voor zijn pensioen die hij kreeg in het kader van zijn herbenoeming. Verder kreeg de bestuursvoorzitter een bonus van 31 duizend euro, omdat hij de afgesproken doelen had behaald. In 2005

was hij de bonus misgelopen. De bonus en pensioenbijdrage kwamen bovenop het reguliere bruto salaris van 203 duizend euro. Het salaris van Dijkhuizen is daarmee ongeveer twee keer zo hoog als dat van een hoogleraar, en duidelijk hoger dan de Balkenende-norm voor salarissen in de publieke sector die de regeringspartijen hebben afgesproken in het regeerakkoord. Minister Plasterk sprak onlangs schande van het salaris van de Groningse bestuursvoorzitter Jos Kuiper. Die krijgt er dit jaar dertig procent bij. Zijn salariskosten blijven wel net onder de Balkenende-norm (171 duizend euro). De minister noemde de salarisstijging desondanks ‘ongelooflijk’. Wageningen UR heeft naast het salaris van Dijkhuizen ook de salarissen van de twee andere leden van de raad van be-

stuur bekendgemaakt. Rector Martin Kropff kreeg in 2006 ruim 215 duizend euro, portefeuillehouder bedrijfsvoering Tijs Breukink 220 duizend. Dijkhuizen was vorig jaar de best betaalde bestuurder van een universiteit. Margreeth de Boer, PvdA-prominent en voorzitter van de raad van toezicht van Wageningen UR die het salaris van de bestuurders vaststelt, heeft per e-mail laten weten dat Wageningen UR meer is dan een universiteit. ‘Ook DLO valt eronder. En dat is te vergelijken met TNO. Die salarissen, van bijvoorbeeld Hans Huis in ’t Veld, zouden dan ook vergeleken moeten worden.’ De TNO-baas stond op de Intermediairlijst één plaats onder Dijkhuizen. Hij verdiende 298 duizend euro. De genoemde bedragen zijn de totale salariskosten. Naast het bruto salaris zijn ook de pensioenkosten van de werkgever meegeteld. / JT en KV

SHINTOMEESTER ‘REINIGT’ JAPANS BEDRIJF

Hij heet net zo, maar hij is geen familie. Shintomeester Paul de Leeuw heeft niets met de rap pratende tv-presentator te maken. In een ceremonieel gewaad en in vloeiend Japans zegent De Leeuw op een zonovergoten middag de nieuwe Wageningse vestiging van het Japanse megaconcern Nippon Suisan in.

De shintomeester buigt, klapt in zijn handen, prevelt, roept en zwaait. Hij reinigt de plaats van slechte invloeden, en vraagt om bescherming en harmonie. Ook wie geen Japans spreekt vangt termen op als ‘Food Valley’ en ‘Roger van Hoesel’, de naam van de directeur van de stichting Food Valley.

Met de plechtigheid opent Nippon Suisan op vrijdag 1 juni zijn kantoor in het Wageningse Bio Partner Center. Na afloop is er rijstewijn en – uiteraard – rauwe haring. Het in visproducten gespecialiseerde voedingsbedrijf stationeert voorlopig twee mensen in Wageningen. Dat lijkt niet veel maar, zo benadrukt Van Hoesel, schijn bedriegt.

‘Nippon Suisan heeft een jaaromzet van vier miljard. In Azië is dit bedrijf één van de grootste spelers, en nu verkent het de mogelijkheden in de EU. De twee mensen die nu hier komen werken zijn de voelsprieten van Nippon Suisan in Nederland. Ze willen in de Food Valley kennis kopen die voor hun bedrijf interessant is.’

Eén van hen is Jurgen Vincke. Zijn agenda voor de komende dagen is gevuld met afspraken. ‘Ik moet nog wennen aan de cultuur van dit bedrijf’, zegt hij. ‘De manier van communiceren is anders dan wij Europeanen zijn gewend.’

Klopt, zegt Piet Stouten van RIKILT, die er eigenhandig voor zorgde dat Nippon Suisan naar Wageningen kwam. ‘Maar het zijn verschrikkelijk leuke lui. We kennen

Een shintomeester reinigt de auto van een Nippon Suisanmedewerker van slechte invloeden en vraagt om bescherming en harmonie. / foto BdG

elkaar al een paar jaar. We hebben elkaar ontmoet tijdens een workshop in Seoul en sindsdien zien we elkaar geregeld. Ik heb ze toen attent gemaakt op Food Valley. Het idee dat er hier in Nederland een universiteit en onderzoeksinstellingen op het

gebied van voeding in een klein gebied zijn geconcentreerd vonden ze razend interessant. Ze hebben ook in andere landen rondgekeken, maar het beviel ze hier het meest.’ / WK

VESTE KRIJGT MEERDERHEID IN STUDENTENRAAD

VeSte heeft de verkiezingen voor de studentenraad gewonnen. De partij die gesteund wordt door de drie grote studentenverenigingen, kreeg zeven van de twaalf zetels. De enige tegenstander, de Progressieve Studenten Fractie (PSF), kreeg er vijf. In de nieuwe raad komen vijf internationale studenten. De opkomst was 37 procent. Dat maakte rector prof. Martin Kropff dinsdag 5 juni bekend.

Twee kandidaten van VeSte, Ricky van Lingen en Mandy Dodden, kwamen met voorkeurstemmen in de raad, al hadden ze die met hun vijfde en zevende plaats op de kandidatenlijst uiteindelijk niet nodig. Dodden denkt dat het succes komt doordat ze de verenigingen achter zich hadden staan. ‘Verder was het hard campagne voeren, iedereen aanspreken, en flyers uitdelen.’

VeSte heeft goed gebruik gemaakt van haar banden met de grote studentenverenigingen, denken de PSF’ers, die nog uitvoerig gaan evalueren waarom ze hebben verloren.

Tijdens het verkiezingsdebat op 23 mei profileerde VeSte zich als de partij van de compromissen. Of dit ook opgaat nu de raad van bestuur heeft voorgesteld om alle medezeggenschapsraden samen te voegen, is onduidelijk. ‘Natuurlijk zijn we tegen, net als de huidige studentenraad’, zegt Van Lingen resoluut. Partijgenoot Mascha Rasenberg nuanceert: ‘Zoals de plannen er nu liggen zijn we tegen, maar overleg is altijd mogelijk.’

De kandidaten die net buiten de boot vallen, moeten hun teleurstelling nog even verwerken. Rishi Kukreja, nummer zes op de PSF-lijst, na een lange stilte: ‘Dat is democratie, hè?’ Bas van Rens, die achtste stond op de lijst van VeSte, wil proberen om in januari alsnog in de raad te komen, wanneer raadslid Florentien Slotboom haar stokje overdraagt. ‘Het is wel jammer dat ik dan niet samen met deze groep mensen kan beginnen.’ / RE

VEREIJKEN OVERLEDEN

De Wageningse onderzoeker Pieter Vereijken is op zondag 3 juni overleden aan de gevolgen van een nieraandoening.

Vereijken was onderzoeker bij de afdeling agrosysteemkunde van Plant Research International. Hij verwierf faam door te voorspellen dat de Nederlandse boer uit zou sterven, en verdedigde die stelling vol vuur in artikelen en discussiebijeenkomsten. Vereijken is 59 jaar geworden. / KV

Zie ook de rubriek Namen op pagina 16

UIT IT VELD

NIEUWS UIT DE WETENSCHAP

WORM TOCH NIET ZO GOED VOOR KLIMAAT

Regenwormen kunnen veel lachgas produceren, en dragen op die manier bij aan het broeikasgaseffect. Dat blijkt uit onderzoek van Jan Willem van Groenigen van Alterra dat is gepubliceerd in *Soil Biology and Biochemistry*. Opmerkelijk, want wormen stonden tot nu toe juist bekend om hun positieve invloed op klimaatverandering.

Welke wormsoorten de grootste boosdoeners zijn, is nog niet bekend. 'We vermoeden dat de regenwormen die in de bovenste grondlaag zitten, de strooiselelers, het meest bijdragen aan lachgasproductie, omdat zij de verse gewasresten eten', zegt Van Groenigen.

Tijdens het verteren van de plantenresten produceren wormen lachgas in hun darmen. Daarnaast ontstaat lachgas in de grond, bij het afbraakproces van organisch materiaal door bacteriën en schimmels. Van Groenigen: 'In de bodem is minder zuurstof en meer stikstof, waardoor lachgas eerder wordt gevormd dan bovengronds.'

Wanneer er regenwormen in de grond zitten, kan de hoeveelheid lachgas die vrijkomt bij de afbraak van gewasresten tot achttien maal toenemen. 'Dit kan de balans behoorlijk verstoren. Niet omdat het heel veel is, maar omdat lachgas een heel sterk broeikasgas is. Eén molecuul is vergelijkbaar met driehonderd moleculen koolstofdioxide.'

Tot nu toe stonden regenwormen juist bekend om hun positieve invloed op klimaatverandering. Ze nemen organisch materi-

Regenwormen verlagen de uitstoot van koolstofdioxide vanuit de bodem, maar daar staat tegenover dat ze veel lachgas produceren. / foto Ron de Goede

aal mee onder de grond waar het langzamer afbreekt, met een lagere uitstoot van koolstofdioxide tot gevolg.

Nu blijkt dat het afbraakproces van plantenresten in de grond tegelijkertijd tot een hogere productie van lachgas leidt. Dit stelt de onderzoekers voor de vraag wat het netto effect van regenwormen is op de klimaatverandering. 'Misschien leidt een bepaalde samenstelling van wormensoor-

ten in de bodem wel tot de optimale balans van deze twee processen', zegt Van Groenigen. 'Ons onderzoek maakt nu in ieder geval duidelijk dat bodemdieren een rol spelen in de emissies van broeikasgassen uit de landbouw. Daar moeten we rekening mee houden in onze klimaatmodellen.' / LH

CONSUMENT WIL GEEN GENVLEES

De consument blijft vooralsnog de bepalende factor voor de toepassing van genetische manipulatie bij varkens. Dat blijkt uit het promotieonderzoek van Tatiana Novoselova.

De Russin onderzocht bij het *Institute for Risk Management in Agriculture* de acceptatie en toepassing van biotechnologie op verschillende onderdelen van de varkensketen. Novoselova ziet weinig mogelijkheden voor toepassing van genetische modificatie bij varkens. Haar berekeningen laten zien dat het profijt voor veehouders beperkt is, terwijl consumenten niet zitten te wachten op genetisch veranderd varkensvlees. De meeste consumenten laten hun opvatting over de toepassing van genetische manipulatie niet veranderen als daardoor voordeliger of veiliger vlees wordt geproduceerd. Veehouders zijn eerder bereid met behulp van biotechnologie aan de erfelijke eigenschappen van hun varkens te laten sleutelen, maar zij zien ook de huiver bij de consument. Bovendien is het ook de veehouders niet duidelijk of met de technologie werkelijk winst valt te behalen.

De toepassing van genetisch veranderd voer in de veehouderij wordt nog het meest geaccepteerd, zegt Novoselova. In de veehouderij in Nederland wordt overigens al genetisch veranderd soja gebruikt. / JB

Tatiana Novoselova promoveert op 8 juni bij prof. Ruud Huirne, hoogleraar Economie van de diergezondheidszorg en voedselveiligheid.

PIONIERS IN NATUURHERSTEL

De eerste wilde planten spelen een cruciale rol in de natuurontwikkeling op voormalige landbouwgronden. Zij veranderen de bodemsamenstelling in hun directe omgeving op zo'n manier dat zeldzamere plantensoorten een kans krijgen.

Promovendus Paul Kardol bestudeerde de ontwikkeling van vegetatie en het bodemleven op 26 percelen oude landbouwgrond. Hij zag dat zelfs 35 jaar nadat de natuur haar gang mocht gaan op de akkers, het bodemleven nog niet is hersteld. Wilde kruiden die als eerste een oude landbouwgrond koloniseren, zoals herderstasje en akkerviooltje, wachten echter niet geduldig op de komst van de juiste bacteriën, schimmels en andere bodemorganismen. Zij stimuleren een specifiek deel van de aanwezige bodemorganismen door via hun wortels suikers, aminozuren en andere chemische stoffen uit te scheiden.

Opmerkelijk genoeg zijn dat bodembeestjes die de groei van dezelfde pioniersoorten weer afremmen. Door zichzelf te benadelen, versnellen pioniersoorten de

successie. Andere planten krijgen zo namelijk de kans om een plekje te veroveren.

Plantensoorten in een later successiestadium creëren juist een positief klimaat in hun wortelomgeving, waardoor ze zichzelf in stand kunnen houden. Deze positieve terugkoppeling leidt tot een hogere biodiversiteit. 'Juist de zeldzame, langzaam groeiende soorten die natuurbeheerders graag willen zien in hun streven naar een soortenrijk grasland, komen terug', vertelt Kardol.

De gevonden interacties tussen planten en bodemleven suggereren dat het introduceren van bodemorganismen uit latere stadia van natuurontwikkeling de ontwikkeling van natuur kan versnellen. Maar 'zomaar beestjes in de grond stoppen', werkt niet volgens Kardol. 'Ze worden door het andere bodemleven opgegeten of weggeconcentreerd. We moeten wachten tot de bodem er klaar voor is en dit wordt bepaald door de eerste planten.' / LH

Paul Kardol promoveerde op 25 mei bij prof. Wim van der Putten, hoogleraar Functionele biodiversiteit.

VRIENDSCHAP HELPT CHINESE GROENTETELERS

Netwerken van vrienden en familie spelen een grote rol bij het samenbrengen van groentetelers en opkopers in China. Dat blijkt uit promotieonderzoek van Hualiang Lu. Deze Chinese vorm van sociaal kapitaal heet *guanxi*, een samentrekking van de karakters *guan* - 'poort' - en *xi* - 'verbinding'.

China is een van de grootste producenten van groente ter wereld. Veel kleine boeren verdienen hun geld met de teelt van tomaaten, komkommer en Chinese kool. Zij zouden veel meer kunnen krijgen voor hun producten als ze die zouden verkopen aan supermarkten in plaats van op de lokale markt. En nog betere prijzen kunnen ze krijgen als ze hun groenten weten te verkopen aan internationale handelaren die de groenten afzetten in westerse supermarkten.

Maar daarvoor moet de groente van goede kwaliteit zijn en die kwaliteit is voor kleine boeren lastig te halen. Bovendien hebben kleine boeren doorgaans geen goed inzicht in de markt. Ze weten niet

welke producten gevraagd worden en hebben geen goede onderhandelingspositie.

Guanxi vergroot de kans op succes, schrijft Lu. Zoals de naam al zegt geeft *guanxi* vrienden en familie toegang tot elkaars netwerk. Dat maakt het voor boeren makkelijker om goede afnemers te vinden en contracten te sluiten.

Guanxi is echter niet voor iedereen even belangrijk. Voor boeren is het belangrijk om hun weg te vinden naar tussenhandelaren. En voor die tussenhandelaren is het ook weer belangrijk, maar dan richting hun afnemers, de supermarkten of de internationale handelaren. Andersom is het voor de tussenhandelaren richting de boeren van minder belang. Want er zijn zoveel kleine producenten dat het voor de tussenhandelaren niet nodig is warme relaties op te bouwen met de boeren. Ze hebben het voor het kiezen. / JT

Hualiang Lu is op 4 juni gepromoveerd bij prof. Onno Omta, hoogleraar Bedrijfskunde.

‘New Orleans is een wake up call. Het had ook Rotterdam kunnen zijn’

HOGERE DIJKEN VERGROTEN RISICO JUIST

Van discussie tussen de twee sprekers was weinig sprake tijdens het debat ‘Overstromingsrisico’s, de relatie tussen ruimte, water en risico’ op 31 mei in het Schip van Blaauw in Wageningen. De waterbeheerders in de zaal voelden zich echter in de hoek gedreven door de eindconclusie dat zij verder moeten kijken dan hun hoge dijken.

Omgaan met de dreiging van het water is meer dan een kwestie van waterkeringen bouwen en normen bijstellen als we ons onveilig voelen, stelde promovenda ir. Irene Immink tijdens het debat dat werd georganiseerd door het tijdschrift Landwerk in samenwerking met de KLV Studiekring voor Land- en Watergebruik en de leerstoelgroep Landgebruiksplanning.

‘Door alleen de dijken op te hogen nemen de risico’s juist toe. Omdat we ons weer veilig voelen, gaan we het land achter de dijken nog intensiever gebruiken. De schade is groot als het wel misgaat. De Randstad is nergens op voorbereid.’

Waterbouwkundigen moeten zich volgens Immink daarom ook richten op maatregelen die de gevolgen van overstromingen beperken. Overstromingsscenario’s passen echter niet in het Nederlandse denkbeeld, merkt tweede spreker Pieter Dircke op. Als programmadirecteur Water bij Arcadis is hij nauw betrokken bij de ontwikkelingen van nieuwe waterkeringen in de overstroomde Amerikaanse stad New Orleans. ‘In Nederland is de bescherming zo hoog dat we niet denken aan rampscenario’s. New Orleans is een wake up call’, zegt hij. ‘Het had ook Rotterdam kunnen zijn. Net als de Randstad ligt New Orleans onder zeeniveau en is beschermd door dijken. Toch ging het mis.’

De watertechnici in de zaal reageren afstandelijk op de conclusie dat zij meer moeten samenwerken met de planologen van de ruimte binnen de dijken. ‘Planologen zijn de beauties, zij willen het land mooi maken, ik ben de nerd en richt mij op veiligheidsnormen’, zegt een waterbouwkundige.

De aanwezige planologen schieten uit hun stoel. ‘Ook wij moeten rekening houden met risico’s, maar niet alleen met water. We hebben ook te maken met bijvoorbeeld ontplofingsgevaar en andere bedreigingen. Als wij echter willen inspelen op het gevaar van stijgend water, loopt elk gesprek met waterbouwkundigen uit op normen voor waterkeringen.’

Immink beaamt dit. Zij concludeert in haar promotieonderzoek dat waterbeheerders steeds terugvallen op hun normen. ‘Maar zij moeten verder durven gaan. Planologen kunnen binnendijks niks met hoge dijken. Zij willen maatregelen die rekening houden met overstromingen in stedelijke gebieden. Die zijn er nu niet.’ / LH

Irene Immink is op 5 juni gepromoveerd bij prof. Arnold van der Valk, hoogleraar Landgebruiksplanning.

‘BOER KAN VOORKOMEN DAT GROENTE ZIEKTEVERWEKKERS BEVAT’

Niet rigoureuze maatregelen als het doorstralen van groenten en fruit, maar aanpassingen in de landbouw moeten het opkomende gevaar van ziekteverwekkers in groenten en fruit de kop indrukken. Dat zegt drs. Eelco Franz van de leerstoelgroep Biologische Landbouwsystemen. Eén van de risicofactoren die hij aanwijst is het gebruik van drijfmest.

Uit Amerikaanse cijfers blijkt dat steeds vaker mensen voedselvergiftiging oplopen via rauwe groenten en fruit. ‘Het is ondertussen de één na grootste categorie’, zegt Franz. ‘De statistieken schrijven ongeveer twintig procent van de gevallen van voedselvergiftiging in de VS toe aan groenten en fruit. Het gaat dan vooral om salmonella en E.coli O157:H7.’

Verleden jaar was het onderzoek van Franz, Michel Klerks van Plant Research International en hun promotor prof. Ariëna van Bruggen even wereldnieuws. Toen meldden de onderzoekers dat potentieel

gevaarlijke bacteriën kunnen doordringen tot in de eetbare delen van slaplanten, in concentraties waarbij het gevaar van voedselvergiftiging reëel is. Het wassen van de groente verwijdert de bacterie dan niet meer.

In de herfst van 2006 was Amerika in de ban van een schandaal rond spinazie met E.colibacteriën die achteraf allemaal uit dezelfde Californische regio afkomstig bleken te zijn. Tweehonderd mensen werden ziek, drie overleden. ‘Onderzoekers in de VS zoeken nu de oplossing in post-harvest maatregelen zoals doorstraling’, zegt Franz. ‘In ons onderzoek richten we ons op maatregelen die de boer zelf kan nemen. Dat past beter in de Europese cultuur.’

Salmonella en E.coli O157:H7 kunnen in groente komen door het gebruik van besmette mest. Franz en zijn collega’s ontdekten dat de pathogenen in de mest en grond goed gedijen bij een hoog gehalte aan opgeloste suikerverbindingen. ‘Die vind je vooral bij drijfmest’, zegt Franz. ‘In

de klassieke stalmest ligt het gehalte lager.’

De bron van de besmetting lijkt – in Nederland tenminste – in de eerste plaats de rundveehouderij te zijn, waaruit de bacteriën via de mest hun weg naar groenten vinden. Ook daar is iets aan te doen, zegt Franz. ‘Je kunt de hoeveelheid ziektekiemen in mest verminderen als je koeien meer stro, en minder kuilvoer en snijmaïs geeft.’

Het verminderen van het aantal ziektekiemen in groenten via de bedrijfsvoering van de boer is uiteindelijk veiliger dan een technologische strategie als doorstraling. Franz: ‘Als je alle micro-organismen in voedsel doodt, creëer je onbedoeld een paradijs voor ziekteverwekkers die na die behandeling op het product terecht komen.’

STW en het Productschap Tuinbouw betalen het project. Het wordt uitgevoerd in samenwerking met het Louis Bolk Instituut. / WK

RUPSENZUIGER/ PPO Akkerbouw, Groene Ruimte en Vollegrondsgroente in Lelystad gaat experimenteren met het afzuigen van rupsen in spruitkool. Hiervoor wordt een grote stofzuiger – de Beetle Eater – gebruikt die achter een trekker wordt gehangen. Het apparaat is in Canada ontwikkeld om coloradokevers op te zuigen uit biologische aardappelplanten. PPO gaat nu uittesten of de ‘kevereter’ ook geschikt is om rupsen van het koolwitje uit spruitkool te zuigen, vertelt onderzoeker ir. Rob van den Broek. De machine kan pas gebruikt worden als de koolplanten wortel hebben geschoten, omdat ze anders door de sterke zuigkracht uit de grond worden getrokken. / GvM, foto PPO-AGV

DUIZENDPOOT DICKE

De Spinozapremie voor prof. Marcel Dicke komt niet uit de lucht vallen. De entomoloog is wereldautoriteit op het gebied van SOS-geuren, de geurstoffen die planten produceren in reactie op vraat. Hij timmert voortdurend aan de weg als voorvechter van fundamenteel onderzoek, ambassadeur van het insect, én geboren organisator.

door GERT VAN MAANEN en KORNÉ VERSLUIS, foto BART DE GOUW

Marcel Dicke geeft leiding aan een groep die al een paar decennia furore maakt. Hij volgde Jan de Wilde en Joop van Lenteren op, twee hoogleraren die een belangrijke rol hebben gespeeld bij de opmars van biologische plaagbestrijding in de glastuinbouw. Dicke landde dus in een gespreid bed. Toch vindt prof. Louise Vet, collega-entomoloog en directeur van het ecologisch instituut NIOO, niet dat de Spinozapremie een prijs is voor de groep. ‘Natuurlijk was Entomologie al een hele hechte groep. Een warme familie. Maar deze prijs is toch echt voor hem persoonlijk. Hij is de afgelopen jaren uitgegroeid tot het boegbeeld van de groep.’ Dicke is volgens Vet invloedrijk onder vakgenoten. ‘Hij heeft hele sterke reviews geschreven. Daarmee geeft hij het vakgebied een duw in een bepaalde richting.’ Ook de Nijmeegse ecooloog prof. Jan van Groenendaal is lovend over Dicke. ‘Of hij de prijs terecht heeft gekregen? Natuurlijk. Hij is de meest inspirerende onderzoeken? Natuurlijk. Hij heeft een uitstekende reputatie onder vakgenoten, is een uitstekende docent. Dit is goed besteed geld.’ Volgens Groenendaal heeft Dicke het Wageningse entomologische onderzoek fundamenteel gemaakt. ‘We zijn het stadium van sluipwespen bij de tomaten zetten al ver voorbij, en proberen nu het systeem van aanval en verdediging steeds beter te doorgronden. Dicke is daarin toonaangevend.’ Dat er in Wageningen een entomologiegroep gevestigd is, kan ook buiten de wetenschap weinig mensen zijn ontgaan. Dat is voor een belangrijk deel de verdienste van Dicke, die daarbij dankbaar gebruik kon maken van de fundamentele die zijn gelegd door zijn voorgangers. De lezingenserie ‘Insecten en maatschappij’ en de talrijke mediaoptredens die hieruit voortvloeiden maakten van Dicke een bekende insectenprof. Voorlopig hoogtepunt was de City of Insects waarmee de entomologen vorig jaar Wageningen en verre omstreken een week lang in de ban wisten te krijgen van insecten.

SCHOOLMEESTER
Hoewel Dicke na zijn studie in Leiden maar korte tijd leraar geweest is, is er altijd iets van schoolmeester in hem blijven hangen. Hij ziet het bijna als een missie om mensen te laten zien hoe fascinerend de insectenwereld is. Zelfs tijdens zijn vakanties en reizen speurt hij musea af op kunst waarin insecten voorkomen. ‘Marcel slaat wel eens een beetje door met z’n positivisme. Hij ziet overal de leuke kanten aan insecten, maar voor veel mensen blijven muggen, wespen en mieren natuurlijk vooral lastposten’, liet City of Insects-teamgenoot dr. Ties Huigens zich ooit ontvallen. Een wereldrecord insecten eten doet het publicitair natuurlijk altijd goed, maar het sterke punt van de Wage-

ningse entomologen is dat zij zulke populair-wetenschappelijke uitstapjes altijd hebben weten te combineren met een goede productie. De laatste jaren wisten medewerkers jaarlijks op zijn minst één keer tijdschriften als *Nature* en *Science* te halen. Voor Dicke zelf staat de teler van de afgelopen vijf jaar op drie: twee keer *Science* en één keer *Nature*. Marcel Dicke is chemisch ecooloog en gespecialiseerd in de zogeheten tritrofe interacties, de driehoeksverhoudingen die planten, planteneters en roofvijanden met elkaar onderhouden. Een belangrijke rol spelen de SOS-signalen die planten aanmaken als ze worden aangevreten en waarmee ze de vijanden van hun belagers weten te lokken. In zijn intrede in 1998 wees Dicke al op de overeenkomsten tussen zulke chemische informatie in de insectenwereld en de functie van informatie onder mensen. ‘Insecten kunnen eerlijke informatie verspreiden, maar ook misleidende informatie. Ze kunnen zelfs informatie van anderen af luisteren. Wat dat betreft lijken planten en dieren op mensen’, aldus Dicke.

KOOLWITJE
In samenwerking met chemici van de leerstoelgroep Organische chemie lukte het Dicke aan te tonen hoe geurprofielen van bonenplanten veranderen als ze worden aangevreten door spintmijten. De geurstoffen trekken dan roofmijten aan die in staat zijn de spintmijtpopulatie volledig te decimeren. In een klassiek experiment met koolplanten en rupsen van het koolwitje wist hij vervolgens aan te tonen dat de planten worden aangezet tot de productie van de chemische alarmstof door een enzym in de spuug van de rups zelf. De reactie van planten op vraat kan afhankelijk zijn van het soort planteneter of van de erfelijke aanleg van de

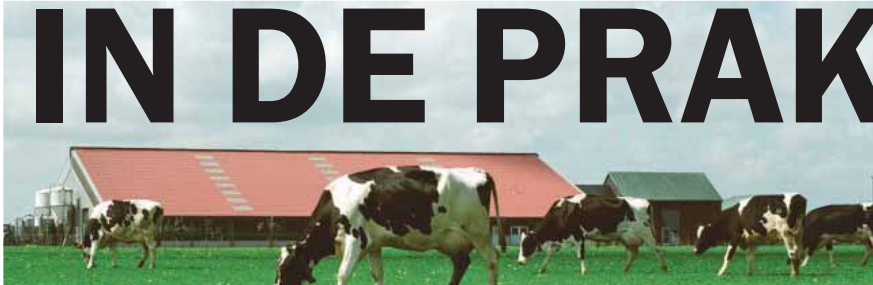
‘Met zijn artikelen geeft hij het vakgebied een duw in een bepaalde richting’

LOOPBAAN MARCEL DICKE
1957 Geboren te Dordrecht
1982 Studeert af als bioloog in Leiden (cum laude)
1988 Promoveert (eveneens cum laude) in Wageningen
1992 Nederlandse Zoölogieprijs
1996 Belgacom Prijs van de Koninklijke Belgische Academie van Wetenschappen
1997 Benoemd tot bijzonder hoogleraar Insect-plantrelaties met bijzondere aandacht voor tritrofe interacties, namens de Uyttenboogaart-Eliazen Stichting
2001 Benoemd tot persoonlijk hoogleraar bij de leerstoelgroep Entomologie
2003 Benoemd tot hoogleraar Entomologie, toekenning vici-beurs door NWO
2005 Rank Prize (samen met Louise Vet en Joop van Lenteren)
2006 Academische Jaarprijs en het festival Wageningen – City of Insects
2007 Spinozapremie

plant. Dicke: ‘Planten kunnen zich niet verplaatsen, maar spelen een veel actievere rol dan veel mensen denken. Vraat maakt een plant eigenlijk tot een andere plant. We beginnen de moleculaire mechanismen hierachter te begrijpen en doen veel gedragsecologisch onderzoek naar de gevolgen in het lab of in het veld.’

UILENBALLEN
Het belang van gedragsonderzoek is volgens Dicke evident. ‘Het gaat om de communicatie van planten met insecten en van planten met buurplanten. Het begint allemaal met fundamentele vragen.’ Het insect is zelfs ook altijd nodig om te kunnen concluderen of de chemische verschillen in geuren een biologische betekenis hebben. De ‘neus’ van insecten is nog altijd veel gevoeliger dan de detector van een gaschromatograaf. Het onderzoek aan de plant-insectrelaties is fundamenteel van aard, maar heeft volgens Dicke juist daarom veel ideeën opgeleverd voor toepassing in de land- en tuinbouw. ‘De toepassingen liggen in de biologische bestrijding, veredeling, biosensoren, natuurbeheer en klimaatverandering.’ Zo moet het volgens hem mogelijk zijn in de veredeling van planten te selecteren op rassen die snel en veel SOS-signalen uitzenden en dus ‘hard om hulp schreeuwen’. Volgens zijn moeder was al vroeg duidelijk dat er in Marcel biologenbloed stroomde. ‘Hij was als kind al bezig op het fornuis pannetjes met uilenballen op te warmen. We stonken de keuken uit.’ <

NIEUWE WORTELS IN DE PRAKTIJK

Bundeling in Wageningen en Lelystad. Dat was het toekomstscenario dat het ministerie van LNV eind jaren negentig bedacht voor het praktijkonderzoek van Wageningen UR. Acht jaar later is duidelijk dat de traditionele proefboerderij inderdaad haar tijd heeft gehad, maar dat banden met de praktijk desondanks onmisbaar zijn. Het proefstation is dood, lang leve het regionale kenniscentrum.

door GERT VAN MAANEN, foto's GUY ACKERMANS, PPO en ASG

Achteraf bekeken lijkt het een vreemde onderneming. Onder zware druk van het ministerie van LNV snijden de regionale praktijkcentra voor landbouwkundig onderzoek rond 1999 hun stevige banden met de sectoren door, en haken aan bij Wageningen UR. Vervolgens kort het ministerie fors op de financiering, en besluiten ook de productschappen minder geld af te dragen voor het praktijkonderzoek. De centra stellen daarop alles in het werk om de banden met de sector en het regionale bedrijfsleven weer aan te halen. Een sector die nog met een kater rondloopt en daarom soms een afwachtende houding aanneemt, want 'jullie wisten toch zo goed hoe het beter moest?' Ton van Scheppingen, de huidige directeur bedrijfsvoering van de Plant Sciences Group, heeft het van nabij meegemaakt. Eerst als afdelingshoofd bij Praktijkonderzoek Veehouderij en daarna als directeur van de businessunit Akkerbouw, Groene ruimte en Vollegrondsgroenten (AGV) van het Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO). 'Een schoonheidsprijs verdient het niet, maar er viel toen gewoon niet aan te ontkomen. LNV wilde meer sturing, meer samenwerking in het onderzoek. In Den Haag zagen ze al die proefboerderijen verspreid over het land en dachten: Nederland is klein, waarom zitten die niet bij elkaar in Wageningen of Lelystad? Ze realiseerden zich gewoon niet dat het heel wat uitmaakt of je een melkveebedrijf hebt in het veenweidegebied of op zandgrond', aldus Van Scheppingen.

CULTUURVERANDERING
Het heeft volgens hem niet zoveel zin om daar uitgebreid op terug te kijken. 'Er moest natuurlijk wel iets gebeuren. Als we op dezelfde weg waren doorgegaan hadden de praktijkcentra wellicht één voor één de deuren moeten sluiten. Voor de medewerkers betekende het wel dat ze een dubbelslag moesten maken. Ze moesten de omslag maken van een taakorganisatie naar een marktorganisatie, én integreren binnen Wageningen UR.' Van Scheppingen schat dat voor zo'n complex proces, dat in 2000 begon, minstens tien jaar staat. 'Die tijd heb je nodig voor een cultuurverandering is doorgebrongen in de haarvaten van een organisatie. We kunnen nu nog geen echte afrekening maken, maar je ziet wel dat alles begint met mensen die kansen zien en niet terugschrikken voor belemmeringen.' Het voortbestaan van praktijkcentra en proefboerderijen is al lang niet meer vanzelfsprekend. De afgelopen jaren is een aantal kopje onder gegaan, stilgelegd of samengevoegd. Zo zijn de restanten van het voormalige proefstation voor de champignoncultuur uit het Limburgs Horst vorig jaar opgenomen in Plant Research International. De proefstations voor bloemisterij en glasgroente in Aalsmeer en Naaldwijk werden ternauwernood gered door samenvoeging tot een nieuw centrum voor de glastuinbouw in Bleiswijk. Het proefbedrijf De

Noord van PPO in St. Maartensbrug sloot vorig jaar de deuren en recent stierven het Lagekostenbedrijf en het Hightechbedrijf voor melkvee in Lelystad een stille dood. Voor het sluiten van de laatste twee bedrijven heeft Paul Vriesekoop, directeur Veehouderij van de Animal Sciences Group, een simpele verklaring: de onderzoeksprojecten op de bedrijven liepen af. 'Er wordt minder onderzoek uitgezet door LNV en de productschappen. We bezinnen ons al een tijdje op de vraag waar nu wel markt ligt voor het praktijkonderzoek. Waar zit het lek en welke nieuwe rol kunnen we wel spelen? Stilzitten is de slechtste strategie', aldus Vriesekoop.

KENNISCENTRA
Eén van de oplossingen ziet Vriesekoop in de vorming van regionale kenniscentra. 'Weer optrekken met direct belanghebbenden in de regio, met ondernemers, onderwijsinstellingen, en standsorganisaties. Voor ons is het belangrijk om dicht op de ondernemers te zitten zodat we weten wat er leeft op de bedrijven en tegelijkertijd sneller de resultaten van het onderzoek kunnen communiceren', vindt Vriesekoop. De sector is zelf ook bang dat er regionaal gaten in de kennis gaan vallen, zo ontdekte Vriesekoop. Toen het onderzoek op het proefbedrijf voor de melkveehouderij in het Brabantse Cranendonck op een laag pitje werd gezet, vroeg de regionale standsorganisatie ZLTO hem of er geen doorstart mogelijk was. Dat leidde uiteindelijk tot het plan om samen met ZLTO, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen in Chijs-

goed een nieuw regionaal kenniscentrum te realiseren, als opvolger van Cranendonck en het praktijkcentrum voor de varkenshouderij in Sterksel. Door te kiezen voor een *joint venture* wordt de samenwerking in zo'n kenniscentrum minder vrijblijvend en dat ziet Vriesekoop als een belangrijk voordeel. 'Als je er iets van wilt maken moet je samen de schouders eronder zetten. Het moet meer zijn dan gezellig samen om de tafel zitten. Je moet ook bereid zijn te investeren.' Zo'n regionaal kenniscentrum moet volgens Vriesekoop vooral een plek worden waar onderzoek, onderwijs en ondernemers elkaar ontmoeten. Ook Van Scheppingen erkent het belang van stevige banden met het regionale bedrijfsleven en onderwijs. Essentieel is volgens hem dat onderzoekers creatief worden, gaan bewegen. 'Gewoon dingen gaan doen. Je neus stoten is niet erg. Als je tien keer schiet mag het best een paar keer mis zijn. Zeven keer raak is al mooi.' Het onderwijs is een van de nieuwe markten die het praktijkonderzoek nu begint aan te boren. Op veel agrarische opleidingscentra (AOC's) kampen de docenten met een tekort aan praktische landbouwkennis waar de praktijkcentra goed op kunnen inspelen. Financiering is mogelijk doordat Den Haag en provincies flink inzetten op het hernieuwen van de verbinding tussen onderzoek en onderwijs. Zo wordt binnenkort op het proefbedrijf van PPO in Vredepeel een nieuw instructielokaal gebouwd in samenwerking met twee regionale AOC's.

STEDELIJK GROEN
Ernst van den Ende, manager bij PPO Fruit (Randwijk) en PPO Bollen en Bomen (Lisse/Noordbroek) ziet ook mogelijkheden voor samenwerking met AOC's. 'We zijn al betrokken bij de bijscholing van docenten en fungeren als leerbedrijf voor studenten. We overwegen bovendien AOC's een rol te geven in het versterken van onze zichtbaarheid in regio's waar wij nu niet zitten.' Een andere groeimarkt heeft Van den Ende gevonden in het stedelijk groen, een tak die vroeger buiten de horizon viel. En andere praktijkcentra werpen zich op energieopwekking door bijvoorbeeld mestvergisting of op waterberging. Volgens Van den Ende is de aard van het praktijkonderzoek totaal veranderd. 'Het traditionele teeltonderzoek van de proefstations bestaat haast niet meer. Vrijwel alle projecten zijn nu multidisciplinair en ingebed in de hele bedrijfsvoering.' In Randwijk wordt, ingegeven door de dreigende sluiting of verhuizing van het proefstation, door PPO Fruit nu al twee jaar met succes gewerkt met het concept van een regionaal kenniscentrum. Voor het binnenhalen van onderzoek is het volgens Van den Ende vooral zaak vaak je gezicht in de sector te laten zien. 'Daarmee hebben we een groot deel van onze positie teruggewonnen. De onderzoeker die alleen zijn werk binnen vier muren wil doen, past gewoon niet meer.' <

PRAKTIJKCENTRA WAGENINGEN UR
Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO):
Vredepeel (110 hectare zand)
Westmaas (78 ha zeeklei)
Marwijksoord (60 ha zand)
Valthermond (104 ha dalgrond)
Nagele (110 ha zavel/klei)
Lelystad (700 ha klei)
Randwijk (15 ha klei, fruit)
Lisse (8 ha zand, bollen en bomen)
Noordbroek (4 ha veen/zand, bollen en bomen)
Bleiswijk (6 ha, glastuinbouw)
Animal Sciences Group (ASG):
Heino (Aver Heino, 85 ha, biologische melkveehouderij)
Hengelo (De Marke, 55 ha, melkveehouderij en milieu)
Goutum (Nij Bosma Zathe, 120 ha, melkveehouderij)
Lelystad (Waiboerhoeve, 564 ha, melkveehouderij)
Raalte (2 ha, biologische varkenshouderij)
Lelystad (1 ha, Het Spelderholt, pluimveehouderij)
Sterksel (2 ha, varkenshouderij)
Zegveld (70 ha, veehouderij/veenweidegebied)

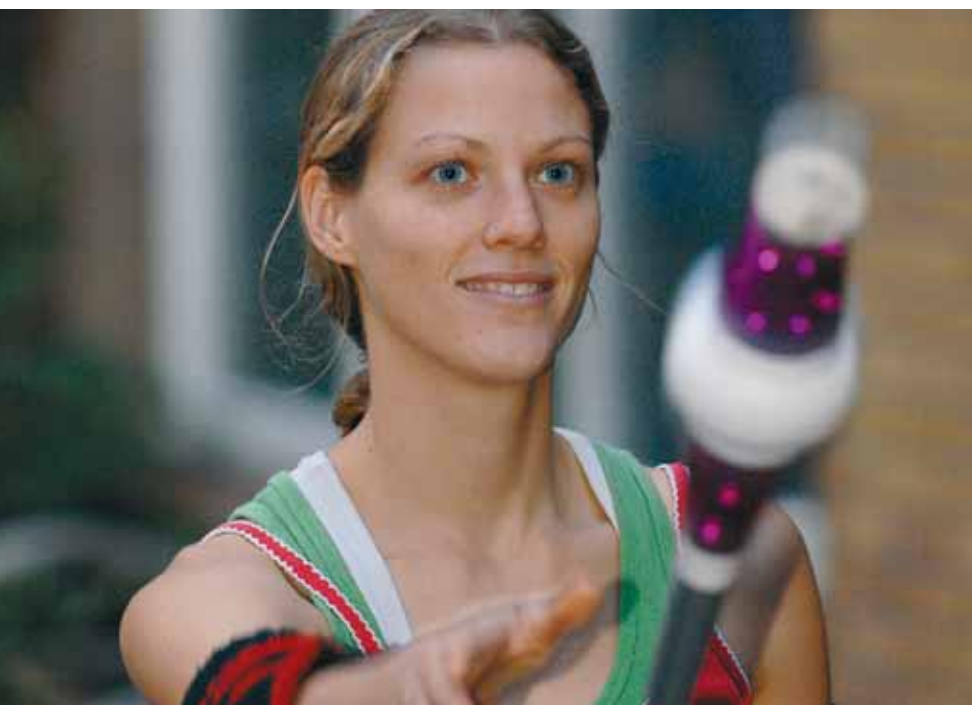
IN BEEELD

SNELCURSUS VERLEIDEN

'Trek je rug hol en laat een stuk van je been zien', adviseert Francesco tijdens de flirtworkshop op jongerenvereniging Unitas in Wageningen. In het kader van de *Mediterranean spiced party* legt hij aan de dames uit hoe ze de aandacht van een man kunnen

trekken. Na het succes van de *Indian spiced party* was het de beurt aan Spanje, Italië en Griekenland om iets van hun cultuur te laten zien. Al vanaf zeven uur werd er een stevige bodem gelegd met Griekse moussaka, waarop een lezing over de Italiaanse maffia volgde, en

een workshop jongeren in de tuin. Maar het hoofdgerecht van de avond was verleiden: een snelcursus flirten en een pittige flamencoles. Het toetje was de Spaanse film 'Law of Desire'. / foto's Guy Ackermans, tekst Nicolette Meerstadt

OUDE KOEIEN

UIT DE ARCHIEVEN VAN WAGENINGEN UR

HET VERGETEN WONDERFILTER

Het zou dé oplossing zijn voor mensen die het roken niet konden laten: een netwerkpolymeer die gifstoffen uit sigarettenrook haalt en de verslavende nicotine doorlaat. In december 2000 haalde Wageningen onderzoek over dit revolutionaire filter de landelijke pers. Maar het filter kwam er nooit.

Het netwerkpolymeer kwam voort uit de petrochemische industrie. Het Limburgse bedrijf Product Ontwikkeling Beheer van Josph Vialle kwam ermee naar Wageningen en vroeg of er toepassingsmogelijkheden waren voor de stof. Onder leiding van prof. Wim Rulkens onderzocht de sectie Milieutechnologie vervolgens samen met Universiteit Maastricht de mogelijkheden van de netwerkpolymeer als sigarettenfilter. De Limburgse longarts Geertjan Wesseling zag grote kansen, omdat deze innovatie een oplossing zou bieden voor de grote groep rokers die er niet in slagen op eigen kracht te stoppen. De fijnmazige structuur van het schuim waarover Rulkens zich boog, was zodanig dat kankerveroorzakende polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) en teer in het filter achterbleven. Eén probleemje: ook de verslavende nicotine bleef voor een deel in het filter steken.

Het was aan de tabaksindustrie om dat probleem op te lossen en het filter verder te ontwikkelen, zei Rulkens toen de vinding werd gepresenteerd. Critici vroegen hem nog of een gezond sigarettenfilter wel zo'n goed idee zou zijn. De roker zou er baat bij hebben, maar de meerokende niet-roker allerminst.

Die discussie liep echter ver voor de muziek uit, blijkt nu. Het idee is namelijk blijven liggen waar Rulkens het neerlegde: bij de sigarettenfabrikanten. Die toonden zich meteen al niet enthousiast. De toenmalige woordvoerder meldde dat ze dagelijks dergelijke vondsten kregen aangeboden.

Joseph Vialle uit Venlo is nog altijd patenthouder. Zijn filter staat, zoals hij het zelf zegt, op 'een waakvlammetje'. Het is lastig om de vinding te gelde te maken in de industrie, ondervindt Vialle, die ook een patent bezit op een uit plantenextracten ontwikkeld haargroeimiddel. 'De sigarettenindustrie is een moeilijke wereld; het is een commerciële en een politieke wereld en daar ben ik niet zo in thuis. Het zijn geen losse vlaaien die je verkoopt. Maar als het filter zijn weg vindt in een sigaret, is de Wageningse universiteit de eerste die ervan hoort', belooft hij. Rulkens heeft de ontwikkelingen de laatste

ste tijd niet meer nauwgezet gevolgd. 'De eerste twee jaar hebben we nog contact gehouden. We hebben nog wat aanvullende experimenten gedaan. Maar daarna is het wat weggeëbd. Het filter had een behoorlijke potentie. Maar het lijkt nu toch een beetje doodgebloed.' Het filter neemt niet alleen de kankerver-

wekkende stoffen weg. 'Bij sigaretten spelen natuurlijk meer factoren dan alleen de giftigheid', zegt Rulkens. 'De vraag hoe het zit met de smaak van de sigaret speelt ook mee.' Het antwoord op die vraag kan hij niet zelf geven. 'Ik ben geen roker.' / Jan Braakman

WERKPLEK

ANDRÉ JANSEN

OVER GRENZEN VAN VAKGEBIEDEN HEEN

'Het leukste is het bijeen brengen van verschillende partijen', vertelt André Jansen. Bijna vier jaar geleden werd hij als lector Integraal waterbeheer en ruimtelijke inrichting aangesteld bij Van Hall Larenstein om het onderwijs vernieuwen. Vooral de banden met het werkveld moesten worden aangehaald. Onder de noemer Waterlandschap Veluwe heeft de hogeschool de afgelopen twee jaar intensief samengewerkt met twee waterschappen, Natuurmonumenten, Geldersch Landschap en de provincie. 'Met leuke uitkomsten. Het heeft zelfs geleid tot de uitvoering van maatregelen door de natuur- en terreinbeheerders daar', vertelt André niet zonder trots. De waterlector probeert nu met zijn collega's van Plattelandsvernieuwing en stedelijk groen een vaste werkplaats in de regio te realiseren. 'De combinatie van studenten, docenten, experts en de partijen uit het werkveld maakt het net *real life*. Dat stimuleert enorm.'

Zelf heeft André regelmatig contact met studenten. Zo geeft hij enkele colleges in het derde jaar en neemt hij studenten mee het veld in. Eerder dit jaar verzorgde hij bijvoorbeeld een excursie op landgoed Voorstonden in de zuidelijke IJsselvallei (zie foto). Daarbij waren naast studenten ook docenten en medewerkers van het waterschap Veluwe aanwezig. André werkt twee dagen per week voor de hogeschool. De overige drie dagen is hij in dienst van de Unie van Bosgroepen, een organisatie die particuliere landeigenaren ondersteunt. In het begin moest hij wel wennen aan de onderwijscultuur, maar inmiddels heeft hij zijn plek gevonden; zijn benoeming als lector wordt verlengd. 'Ik wil graag nog vier jaar doorgaan om te oogsten. De grootste uitdaging is om over de grenzen van vakgebieden heen te kijken. Om gezamenlijk tot onderzoek te komen, dat gericht is op oplossingen van maatschappelijke problemen.' / Alexandra Branderhorst

M.I.

Het salaris van Aalt Dijkhuizen is in 2006 met dertig procent gestegen naar ruim drie ton bruto per jaar. De bestuursvoorzitter van Wageningen UR verdient daarmee twee keer zoveel als minister-president Balkenende. Op de lijst van topinkomens in de publieke sector die Intermediair onlangs publiceerde, staat Dijkhuizen op nummer 32. Terecht? Of niet?

VERDIENT AALT DIJKHUIZEN TEVEEL?

door Joris Tielens en Jan Braakman

‘De hoge salarissen zijn slecht voor de bezieling van de organisatie’

Dr. Jacques Vervoort, universitair hoofddocent bij het Laboratorium voor Biochemie

‘Ik schat dat zo’n negentig procent van de mensen die bij Wageningen UR werken hier de wenkbrauwen over fronsen, maar weinigen durven er iets over te zeggen. De minister-raad doet dat wel. Balkenende verdient ongeveer de helft van Dijkhuizen en dat zou de norm moeten zijn volgens onze ministeriële bestuurders.

Er zijn ook geen goede argumenten voor een salarisstijging. Mensen die in het bedrijfsleven werken, zelf iets uit de klei trekken en zelf risico dragen, mogen best veel verdienen. Daar kunnen we niet veel van zeggen. Maar Dijkhuizen krijgt zijn salaris van belastinggeld.

Het is overigens niet alleen Dijkhuizen, ook de rector verdient meer dan Balkenende. Dat is slecht voor de bezieling van de organisatie. Veel mensen werken met hart en ziel voor het onderwijs en onderzoek. Je moet oppassen dat deze personen niet gedemotiveerd raken want zij dragen net zo hard bij aan het goede werk dat wij doen als de bestuurders. Houdt iedereen in ere, niet een selecte groep.’

Prof. Jan Douwe van der Ploeg, hoogleraar Rurale sociologie

‘Het is onbegrijpelijk dat er binnen universiteiten salarissen worden uitgekeerd boven de Balkenende-norm. Zeker als daar geen goede argumenten voor zijn. Als er al bonussen worden uitgekeerd omdat het goed gaat met de organisatie, dan zou iedereen die bonussen moeten krijgen. Want er is niet één persoon verantwoordelijk voor het succes van een organisatie. Dat is iedereen. En omdat de mensen die in de kantine en de schoonmaak werken het beter kunnen gebruiken, zou ik die bonussen aan hen geven. En als de OR dan echt niet kan tornen aan dit salaris, dan kunnen ze er misschien voor zorgen dat Dijkhuizen deze bonussen in natura krijgt uitbetaald. In de vorm van een koetsje en een kroontje. Een koetsje met een knol ervoor lijkt me toepasselijk.’

‘Geef die bonussen aan de mensen in de kantine en de schoonmaak’

‘Investeren in onderwijs-kwaliteit en duurzaamheid kan altijd nog’

Petra Rietberg, mailt een statement van de studentenvakbond WSO en de Progressieve Studenten Fractie

‘De WSO en de PSF vinden het volkomen terecht dat meneer Dijkhuizen meer dan drie ton per jaar opstrijkt. Hij verdient het immers! Niet alleen is hij de op een na grootste econoom van Nederland, maar de verantwoordelijkheid die hij draagt is ook vele malen groter dan, bijvoorbeeld, die van Jan Peter Balkenende. Bovendien verdient hij zijn eigen salaris dubbel en dwars terug met de uitvoering van allerhande bezuinigingen en reorganisaties. Dankzij meneer Dijkhuizen functioneert Wageningen UR als een commercieel bedrijf en daarbij passen ook beloningen als in het bedrijfsleven. Daarnaast zijn we verheugd dat met deze salarisverhoging uiteindelijk meer geld bij de student terecht komt. Het extra salaris gaat immers voor de helft naar de belasting, waaruit ook studiefinanciering wordt betaald!

We bezinnen ons inmiddels op mogelijke acties om de financiële positie van de altijd bescheiden meneer Dijkhuizen veilig te stellen. We denken onder andere aan een kortingsbon voor het reductiebureau van de WSO en gebruik van de andere faciliteiten. We stellen een jaartje doorbetaald verlof voor en overwegen een collecte ‘Help Aalt de zomer door’.

Wageningen moet nummer één blijven, ook qua salaris voor bestuurders. Investeren in onderwijskwaliteit, duurzaamheid en faciliteiten kan altijd nog!’

Marc van der Lee, directeur communicatie bij levensmiddelenbedrijf Vion

‘Aalt Dijkhuizen is van Nutreco overstapt naar de Wageningen UR toen er nog geen sprake was van een Balkenende-norm. In het algemeen kun je zeggen dat de goede persoon op de juiste plek niet gauw te duur is. Als je kwaliteit wilt, hangt daar een prijskaartje aan. Ergens komt natuurlijk een omslagpunt, waarmee ik niet wil zeggen dat ik dan over Dijkhuizen praat. Als je praat over miljoenensalarissen, kun je je afvragen of dat nog redelijk is. Misschien moeten we ons in deze discussie afvragen of de minister-president in dit land niet met te weinig geld naar huis gaat. Vion geeft geen waardeoordeel over het salaris van Dijkhuizen. Eén ding is duidelijk: wil je als bedrijf of als kennisinstelling de juiste mens op de juiste plek, dan moet je concurrerend zijn. Wij houden elkaar met zijn allen wat dat betreft een beetje gevangen. Als het salaris van de minister-president als benchmark dient, dan kom je snel in de knel.’

‘De goede persoon op de juiste plek is niet gauw te duur’

‘Het salaris van de minister-president moet het maximum zijn’

Ir. Staf Depla, Tweede Kamerlid voor de PvdA en alumnus van Wageningen Universiteit

‘Wij vinden dat het salaris van de minister-president het maximum moet zijn. Dat staat ook in het regeerakkoord en dat gaan we uitvoeren. Daarvoor moet de wet veranderd worden. We zijn ook tegen een gouden handdruk in de vorm van een voorschot op het pensioen. Of mijn partijgenoot Margreeth de Boer in de Wageningse raad van toezicht daar mee in heeft moeten stemmen? Tja, dat vraag ik me ook af.’

‘Hier begrijpt de buitenwacht niets meer van’

Lex Veldhuizen, onderhandelaar voor Wageningen UR bij vakbond AbvaKabo

‘Van Dijkhuizens salaris kunnen twee minister-presidenten betaald worden. Het is tijd voor wettelijke normen over topsalarissen in de publieke dienstverlening. Want de remmen zijn los, ook bij de raad van toezicht. De bonussen zijn gebaseerd op het halen van criteria, maar die criteria stellen ze zelf vast. Er is geen enkele democratische grip op. Dit is een slecht voorbeeld voor al die hardwerkende mensen die wél te maken hebben met salarissystemen met een afgebakende top. Het is tijd dat ook de topbestuurders gewoon onder de cao gaan vallen. Want hier begrijpt de buitenwacht niets meer van.’

POST

POST is de brievenrubriek van Resource, bestemd voor reacties van lezers. Brieven kunnen worden gericht aan resource@cereales.nl of aan Resource, rubriek Post, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen.

‘Als opponent voel ik me vooral een decoratief element’

PROMOTIE-COMMISSIE NIET SERIEUS GENOMEN

De kwaliteit van de promotie in Wageningen wordt niet gewaarborgd door de procedure die daaraan voorafgaat. Als opponent voel ik me bij de plechtigheid vooral een decoratief element. Je krijgt zeven tot tien minuten de tijd om vragen te stellen en inderdaad, de promovendus kan dan nog even lekker zweten. Maar iedereen weet dat het tijdens de verdediging van het proefschrift niet meer kan misgaan. Waar kan het dan nog wel misgaan?

Een kandidaat wordt pas tot de promotieplechtigheid toegelaten als de promotor – een hoogleraar – het conceptproefschrift goedkeurt. Vervolgens gaat dit concept naar een ad hoc ingestelde promotiecommissie die meestal geheel bestaat uit de toekomstige opposanten. Formeel stelt het College voor Promoties deze commissie samen, maar in de praktijk is het de promotor die dit doet.

De promotiecommissie beoordeelt het proefschrift, maar ‘doet geen aanbevelingen voor wijziging of aanvulling van het proefschrift’ (art. 6.5 van het promotiereglement). De promotiecommissie kan het proefschrift dus slechts goedkeuren of afkeuren. Je moet het dus als hoogleraar of promovendus wel héél bont maken wil de promotiecommissie het proefschrift afkeuren. In de praktijk gebeurt dat dan ook hoogst zelden, ook al heb je hier en daar stevige bedenkingen. Conclusie: de promotiewaardigheid van een kandidaat wordt praktisch volledig bepaald door de promotor(en) en copromotor(en).

Bij wetenschappelijke publicaties is het normaal dat externe referenten commentaar leveren op conceptteksten. Laten we een vergelijkbaar systeem ook invoeren voor promovendi. Zo’n procedure, waarbij opposanten opbouwend commentaar kunnen leveren voor verbetering van het proefschrift en waarbij achter gesloten deuren meer serieus dan in de Aula getoetst kan worden in hoeverre de promovendus het proefschrift kan verdedigen, bestaat bij diverse buitenlandse universiteiten. Afsproken kan worden dat er geen discussie gevoerd hoeft te worden over reeds door internationaal gerefereerde wetenschappelijke tijdschriften geaccepteerde of gepubliceerde hoofdstukken. Alleen bij een dergelijke procedure kun je je als opponent serieus van je taak kwijten.

Aad Termorshuizen, tot voor kort universitair hoofddocent bij Biologische landbouwsystemen, nu senior product-manager Bodemkwaliteit bij Blgg

V.O. REDACTIE

BONUS VOOR IEDEREEN

Aalt Dijkhuizen verdiende vorig jaar ruim drie ton. Veel te veel, vinden veel medewerkers van Wageningen UR. Zeker als ze er hun eigen salarisstrookje naast leggen. Ter vergelijking: een hoogleraar verdient ongeveer de helft.

In het verleden verdiende een hoogleraar die zitting nam in het college van bestuur een hoogleraarsalaris plus vijftien procent. Die richtlijn is losgelaten. Nu stelt de raad van toezicht het salaris van bestuurders vast. Het gevolg is dat de inkomens van bestuurders jaarlijks sneller stijgen dan de inkomens van hun onderdanen.

Dat kun je Dijkhuizen zelf niet kwalijk nemen.

Iedereen die een nieuwe baan begint onderhandelt over zijn salaris. Dijkhuizen kwam van Nutreco en verdiende daar waarschijnlijk meer dan nu. Het is de raad van toezicht die bepaalt welke salarissen betaald worden. Die had zich moeten houden aan de Balkenendennorm.

Wel merkwaardig is de bonusregeling van de bestuurders. Niet het feit dat er een regeling is overigens. Die bestaat bij veel bedrijven en instellingen. Er is niets op tegen om goede prestaties te belonen. Maar het is wel vreemd dat alleen bestuurders in Wageningen een premie krijgen als ze vooraf bepaalde doelen halen. Waarom

krijgt Dijkhuizen wel een bonus en een goed presterende onderzoeker of docent niet?

De raad van bestuur wil met de bonden afspreken dat de instituten gaan experimenteren met een bonusregeling. Het eerste proefproject loopt al. De leden van de raad van bestuur, de bazen van de kennisseenheden en de stafafdelingen hebben al een paar jaar zo’n regeling. Als de raad van bestuur vindt dat die bonus de prestaties bevordert, is het logisch zo snel mogelijk een regeling in te voeren voor iedereen. Zolang die er niet is, zouden managers ook geen bonus moeten krijgen. / **Korné Versluis**

HR

Henk van Ruitenbeek

DE HOOGE

AMERIKANISERING

Iedereen die ooit college heeft gegeven in de Verenigde Staten weet dat studenten het spreekuur daar vooral misbruiken om een hoge waardering (B) in de hoogste waardering (A) te veranderen. Vrijwel alle middelen zijn hierbij geoorloofd. Ze zeggen dat hun beurs in gevaar komt of dat hun ouders de toelage direct zullen stoppen. Zij wijzen erop dat ze kansloos op de arbeidsmarkt worden. En een studente vertelde zelfs dat haar vriendje het uit zou maken als de waardering niet verhoogd zou worden. Het is kenmerkend voor het land van ranglijsten en strebers.

Hier in Nederland was het gebruikelijk om de docent ervan te overtuigen dat een vijf toch eigenlijk een zes min had moeten zijn. Een enkeling meende zelfs dat het wel mogelijk moest zijn om een dikke onvoldoende te veranderen in een ruime voldoende. Slechts een enkele keer werd de vijf in een genadezes veranderd. De laatste tijd is de amerikanisering van het tentamencijfer echter ook bij ons een feit. De student heeft een ruime voldoende gescoord, maar meldt dat hij het recht heeft om zijn opgaven in te zien en wenst op korte termijn een afspraak te maken.

Opmerkelijk is het ook dat sommige studenten menen dat de docent op afroep beschikbaar is. Komisch is bijvoorbeeld de managementstudent die meedeelt alleen nog op maandagochtend tussen half negen en negen een gaatje in zijn agenda te hebben.

Toch is de academische amerikanisering niet helemaal voltooid. Onze studenten zijn geen strebers, maar jeugdige polde-
raars in het land van de zeurpieten. / **Kees de Hoog**

‘We suspect the worms in the upper soil produce the most laughing gas’

MINISTER WANTS CLARIFICATION ON ‘VERY HIGH’ SALARIES

The Minister of Agriculture, Gerda Verburg, intends to seek an explanation from the Wageningen UR Supervisory Board about the ‘very high’ salaries of members of the Executive Board, her spokesperson said. President of the Executive Board, Aalt Dijkhuizen, is one of the highest paid managers in the Dutch public sector. Last year his salary costs amounted to 307 thousand euros.

Aalt Dijkhuizen is number 32 in the list of top salaries published by the weekly Intermediair last week. In 2006 he earned thirty percent more than the previous year, partly due to an extra 30 thousand euros for his pension that he received for his re-appointment. In addition, Dijkhuizen was given a 31-thousand-euro bonus for reaching the agreed targets.

The bonus and pension contribution were on top of his regular gross salary of 203 thousand euros. This makes Dijkhuizen's salary about twice as high as that of a professor and considerably higher than the ‘Balkenende norm’ agreed by the current government for public sector salaries.

Wageningen UR also published the salaries of the other two members of the Executive Board. Rector Martin Kropff earned over 215 thousand euros in 2006 and Tjjs Breukink 220 thousand. Dijkhuizen was the best paid university manager in the Netherlands last year. / JT and KV

WHAT’S ON

Thursday 7 June
22.00 / Spoiled! Pepperoni band, chocolate fountain and champagne bar at SSR-W.
23.00 / Vitamin U at Unitas.

Friday 8 June
20.30 / Dance café in Nude community centre, organised by the Wiele dancers.
20.30 / Fish fall in love, Iranian film, see www.movie-w.nl
24.00 / Dance marathon at International Club. Prizes for the three best dancers.

Saturday 9 June
20.15 / Toonkunstkoor sings Carmina Burana in Junushoff.
20.30 / Eden, romantic film about the art of cooking, see www.movie-w.nl
23.00 / Eighties Party at Unitas.
24.00 / Disco party at International Club.

Monday 11 June
20.00 / International Shark photo exhibition opens at LA13.

Thursday 14 June
23.00 / Russian Vodka Party at Unitas.

The WSKOV performed songs of spring and love in the Aula last Saturday. / photo GA

‘ARE YOU LAUGHING ME OUT?’

Saturday 2 June, the Wageningen Student Choir and Orchestra gave a concert in the university Aula. The theme was internationalisation, with songs about spring and love in nine different languages.

The concert gets off to a hesitant start with a piece for a small orchestra and choir. Once the choir starts singing unaccompanied, however, they settle down into their repertoire. Joyful songs pour out one after the other, including a Hungarian gypsy song and a frog song. In the back row, two frog headmen with wide open eyes, lead the choir with frog noises. The Italian song includes a line ‘Mi ficcar tutta notte, urtar come monton’. ‘I will make love to you all night long, I shall thrust like a ram’ and helps to confirm the reputation of Italian men. The men in the

audience are attentive, even if it’s only because of the girl in the front row who is wearing a very short skirt.

After the concert, the chairman of the WSKOV, Olivier op ten Noort, talks about the orchestra and choir. ‘The number of international members has grown enormously in the last year. They contribute a lot to our choir because they have considerable musical experience. ‘We worked really hard on our pronunciation for this concert. Swedish, Chinese, Polish and Hungarian are not so easy to learn and we laughed a lot during practices.’ The conductor was also the cause of much laughter during rehearsals. ‘He’s doing his best to improve his broken English and has a knack for translating Dutch expressions literally like ‘Are you laughing me out?’ ‘It

must *klink* dramatic’ and ‘We will see where the ship strands’. The funny thing is that the international students now use these expressions.’

Darlene Sijing Liu has been a member of the WSKOV for two years. ‘I play the piano and I also sang in a choir for several years in China. When I came to Wageningen, I looked on the internet and found the WSKOV.’ Sijing is learning Dutch and has a Dutch boyfriend, but not all Chinese integrate so easily in Dutch clubs, she says. ‘I think that the problem with the Chinese and integration is that they have a fear of being a part of a new community. There are a lot of science students here who are generally not that good at social interaction. I see fewer problems with the students doing Communication and Leisure and Tourism.’ / NM

VESTE WINS STUDENT COUNCIL MAJORITY

VeSte has won the Student Council elections. The party backed by the three largest student associations got 7 of the 12 seats. The only opposition party, the Progressive Students Faction (PSF), got 5 votes. Rector Professor Martin Kropff announced the results on Tuesday 5 June.

The election turnout was 37 percent and 5 international students were voted in. VeSte candidate Mandy Dodden thinks that their success is due to the support from the student associations. ‘We also fought a hard campaign, made sure we talked to everyone and handed out flyers.’

The PSF candidates’ reaction is that VeSte indeed made good use of their relations with the big student clubs. They still have to examine why they lost. ‘Maybe we have to set aside our ideals to get more votes,’ ponders ex-council member Cathelijne Stoof. PSF representative Edwin Zea Escamilla remains true to his ideals: ‘I would never use our relationship with ISOW for political goals, for example.’

During the election debate on 23 May, VeSte presented itself as the party prepared to compromise. Whether this still applies, now that the Executive Board

has come up with the proposal to combine all four representative councils into one central council, is not clear. ‘Of course we are against the proposal,’ says VeSte representative Ricky van Lingen. Fellow member Mascha Rasenberg qualifies this: ‘The way it’s presented at the moment, we are against, but we are open to discussion.’ The candidates who just missed being elected still have to adjust to the disappointment. After a silence, Rishi Kukreja, the PSF number 6, comments: ‘I guess that’s democracy for you.’ / RE

SNAPPED

WHO?
Claudia Pabón from Colombia, a PhD researcher sitting in the Biotechnion canteen.

LUNCH?
‘Yes, homemade lentil soup and a sandwich. I usually bring leftovers, which I heat up in the department microwave, like other colleagues.’

ALWAYS TAKE TIME OFF?
‘Yes, this break is important, and if I’m staying late, I go for a ten minute walk to the Arboretum around four.’

SOUNDS HEALTHY
‘It’s necessary; I got RSI during my MSc study. It’s under control now my work-place has been adjusted, but sometimes the pain returns.’ / YdH

STUDENTS LEARN TO DEAL WITH A FOOD SAFETY CRISIS

What to do when a food crisis occurs? Students doing the Food Safety Management course experienced a crisis simulation last week. A turbulent week of discussion and negotiation started with a press release.

The students did not know if, when or how the simulation would start. ‘Tuesday morning, 29 May, we received a press release, after which we switched immediately to the crisis protocol,’ says Vera van der Velpen, a Food Safety master’s student. Apparently milk with low levels of radioactive components was being sold. The levels were below the legal limit and there were no unacceptable risks for consumers. However, three of the four components are not normally present in milk. ‘Students need to learn what a crisis like this involves and how to make a comparative assessment,’ explained Professor Marcel Zwietering. The course is organised each year by the Laboratory for Food Microbiology, the European Chair in Food Safety Microbiology and the Toxicology department.

The students were divided into three groups, representing consumers, industry and the government. Vera was part of the consumer group. ‘It was very exciting, as we had no idea what was going to happen. It was also hard to follow the protocol we had written at the start of the course and stick to our roles. We had to think as consumer representatives instead of as scientists, decide what to fight for and set priorities.’

Wasma Al-Husainy, who was part of the government group, found the simulation

very demanding but interesting. ‘I really got into performing my task as a spokesperson for the government. It didn’t feel like a game at all.’

At first the groups decided not to recall the milk, because contamination levels were within legal safety levels. Reflecting on the government press release and the meeting with the media, Wasma says, ‘I don’t think we underestimated the impact of the crisis, but we didn’t exaggerate it either, as that would have scared the public.’ In the end, the industry representatives decided to do a recall for quality reasons. The consumer organisations stressed that drinking the milk involved no risk, but that consumers should return the milk product and claim a refund.

The outcome of the simulation was – as always – a surprise for Zwietering. ‘Other years the students panicked more. This year maybe they could have been a bit more critical. But looking back you always know what you could have done better. I’m impressed with how well the students did given the time pressure. What’s important is that they’ve experienced a crisis and now recognise the value of a good protocol. And they learned from their mistakes: for example, you should always show a press release to your boss. It’s better to make mistakes while studying, rather than on the job.’

Clear communication, keeping communication channels open, and working as a team are all crucial, Vera and Wasma learned. ‘This was a good exercise on how to work under pressure. I know it will be useful in my professional life,’ says Vera. / YdH

WARMING UP/ A juggling workshop started spontaneously in the garden at Unitas during the Mediterranean Spiced Party given by ISOW Thursday evening, 31 May. Students practised the art of throwing and catching skittles at the same time, with varying degrees of success. Some were determined to perfect their skills, others gave up more quickly and decided to try their luck at the flirting workshop. This started with clear tips for women: ‘Men are not subtle, so give three clear verbal or non-verbal clues.’ Don’t forget, ‘55% of attraction is determined by body language, 38% by tone of voice and only 7% by words. So forget the pick-up lines!’ / NM, photo GA

EARTHWORMS NOT SO GOOD FOR CLIMATE

Earthworms can produce large amounts of laughing gas and thus contribute to the greenhouse effect, according to research done by Jan Willem van Groenigen of Alterra, published in Soil Biology and Biochemistry. A remarkable discovery, as worms have always been regarded as beneficial to the environment.

Which worm species are the worst culprits is not yet known. ‘We suspect it’s the earthworms in the upper soil layer, the humus eaters, that contribute most to the laughing gas production, because they eat fresh plant remains,’ says Van Groenigen.

As they digest plant remains, the worms produce nitrous oxide, commonly known as laughing gas, in their digestive tract. Laughing gas is also produced in the soil as bacteria and fungi break down organic material. Van Groenigen: ‘Soil contains less oxygen and more nitrogen, so more laughing gas is formed there than above the ground.’

If there are earthworms in the soil as well, up to eighteen times as much laughing gas can be released as plant remains decay. ‘This can disturb the balance considerably. Not because of the quantity, but because laughing gas is a very strong greenhouse gas. One molecule is comparable to three hundred molecules of carbon dioxide.’

Until now, worms have always been regarded as beneficial for the environment. They take organic material with them into the soil, where it decays more slowly, resulting in lower carbon dioxide emissions. Now it appears that the process of plant decay in the soil is associated with higher levels of laughing gas production. The researchers now need to work out the net effect of earthworms on climate change. Van Groenigen: ‘Our research makes it clear that soil fauna play a role in greenhouse emissions from agriculture. We need to take this into account in our climate models.’ / LH

BREAD ALARM IN FORUM

The first bread rolls to be served in the first-floor restaurant in the Forum building on Monday 4 June, did not pass unnoticed. When restaurant staff opened the oven around lunchtime, the fire alarm went off.

This means they can be dealt with before the building becomes fully operational in September.

Visitors’ reactions to the alarm varied. Some did nothing, others started gathering their belongings. ‘We’ll certainly be holding evacuation exercises a couple of times in the first year,’ expects Van Doesburg. ‘There’ll soon be four thousand people in the building.’ / YdH

The rolls were not burned, but the alarm reacted to the steam that was released. Wim van Doesburg, a technician in the Forum, is pleased that these kinds of teething troubles are coming to light now.

De gemeente Rotterdam wil hoogopgeleiden voor de stad behouden en gaat daarom Rotterdamse afgestudeerden met het hoogste gemiddelde eindcijfer voorrang geven bij het toewijzen van een woning. Ze krijgen appartementen aangeboden in luxe woontorens en betalen de eerste jaren een lagere huurprijs. Zoiets is natuurlijk ook een idee voor een universiteit die aan handvol gebouwen gaat afstoten. Wat dacht je van betaalbaar wonen in een gerenoveerd Biotechnion?

Sommige planten op Madagaskar hebben verdedigingsmechanismen tegen reuzenvogels die al lang zijn uitgestorven. Ze zijn geëvolueerd in een tijd dat de olifantvogel de dienst uitmaakte op het Afrikaanse eiland. De planten hebben geen stekels, maar lastige zigzagtakken waardoor vogels ze moeilijk kunnen strippen. De zoogdieren die nu op het eiland leven hebben geen moeite met dit ouderwetse afweersysteem. Reden waarom de planten waarschijnlijk de dodo achterna gaan.

SKANKEN

Af en toe ben ik Leeuwarden zat. Dan wil alles even niet meer. En wat doe je dan? Juist, dan pak je de trein naar Groningen. Althans, zo makkelijk lijkt het. In werkelijkheid zit je in een boemeltje met een kapotte dieselmotor en mag je een uur wachten. Groningen heeft namelijk iets wat Leeuwarden niet heeft. En nee, ik doel niet op de Burger King. Al mis ik soms wel die heerlijk gekruide twisterfries als ik weer eens meegesleurd wordt naar de enige McDonald's die Leeuwarden rijk is. Groningen heeft De Oosterpoort. Nu kun je zeggen, een concertzaal heeft Leeuwarden ook. Maar heb jij ooit een fatsoenlijk bandje horen spelen in de Schaaf of de Romein? Reel Big Fish, dat is pas een band! Hoe geweldig ze zijn blijkt wel uit het feit dat ik ze in vier jaar tijd maar liefst vier keer gezien heb. Voor de cultuurbaren onder ons: Reel Big Fish maakt skapunk. Deze muziek is vrolijk en je kunt er heerlijk op dansen. Dat heb ik ook de hele avond gedaan. Alleen. Met als enige gezelschap een beker-tje witte wijn en de goddelijke skadeuntjes. Voor wie dit zielig vindt: alleen zijn is juist een voordeel. Je aandacht gaat compleet op aan de muziek en je kunt heel makkelijk een praatje maken met gelijkgestemden. Tijdens het concert kwam er dan ook een leuke jongen naar me toe, die zich voorstelde als Paul. Hij nam me mee naar zijn, eveneens, leuke vrienden en samen hebben we staan kletsen en geskankt. (Nee, dat heeft niets met onzedelijk gedrag te maken, maar is de term voor dansen op ska). Na afloop vroeg hij of ik mee ging naar O'Ceallaigh. Geen verkapte naam voor zijn kamer, maar een Ierse pub. Even twijfelde ik. Toch zei ik nee en nam de laatste trein terug naar het vertrouwde Leeuwarden. / **Lisanka van Scheijndel**

De Wageningse volleybaldames op het GNSK. / foto NM

NA IEDER PUNT EEN FEESTJE

Bij het Groot Nederlands Studenten Kampioenschap strijden studenten twee dagen in verschillende sporten voor een medaille in hun sport. De universiteit die in totaal de meeste punten haalt mag zich een jaar lang Groot Nederlands Studenten Kampioen noemen. Maar het GNSK, dat op vrijdag 1 en zaterdag 2 juni werd gehouden in Amsterdam, is ook elkaar ontmoeten en feesten. 'Het leuke aan het GNSK is dat het om meer gaat dan sporten alleen', zegt een Wageningse.

Zaterdagochtend in het Universitair Sport Centrum in Amsterdam, op zoek naar de volleybalzaal, vertelt een willekeurige volleybalster: 'Ik ben blij dat ik gisteren niet naar het feest ben geweest, want daarvoor kan ik vandaag tenminste lekker spelen. We hebben net van een team gewonnen dat niet meer dan tien punten per set tegen ons heeft gemaakt. Wat een losers.' In de zaal blijkt al snel over welk team het ging: Wageningen. 'We hebben net tegen Utrecht gespeeld', zegt Maaïke. 'Die gaan vroeg naar bed en worden vijfde of zesde, ook niet echt een geweldig resultaat. Als je toch zeker weet dat je niet gaat winnen, dan moet je gewoon zorgen dat je het zo leuk mogelijk hebt. Wij kunnen lekker relaxed spelen, want er is geen druk en na elk gewonnen punt vieren we een feestje.'

Maar ook Maaïke had het niet bont gemaakt de avond ervoor. 'Het feest in de Escape was niet geweldig. De drank was te duur en de muziek stond keihard. Na drie uur heb ik mijn bed opgezocht. Maar het leuke aan het GNSK is dat het om meer gaat dan sporten alleen.' De Wageningse volleybaldames komen ook niet voor de overwinning. Het niveau van de andere teams ligt veel hoger. Captain Femke vindt dat juist leuk. 'Van tevoren weet je dat het moeilijk wordt, want onze spelers komen uit vijf verschillende teams. Onze tegenstanders zijn wel op elkaar ingespeeld en komen soms zelfs uit in de eredivisie. Wij krijgen niet zo vaak de kans om tegen zulke goede tegenstanders te spelen. Tegen een goed team kun je ook boven jezelf uitstijgen. We hebben aardig gespeeld de afgelopen dagen.' Tijdens de laatste wedstrijd blijkt waarom het GNSK leuk is. De sfeer is los en ontspannen. Langs de kant proberen enkele net uitgepuurde jongens de volleybaldames uit hun spel te halen. 'Ongelooflijk wat een vrouw, die slaat dóór. Ik weet dat ze me hoort, ze weet zich geen houding te geven.' Waarschijnlijk vraagt het meisje zich af wat ze met zoveel mannelijkheid aanmoet, maar toch balt ze onverstoorbaar verder. In die laatste wedstrijd tegen Delft weet Wageningen nog een set te winnen. De meiden zijn dolblij en denken even dat ze

de wedstrijd in hun zak hebben, maar niets is minder waar. Uiteindelijk worden ze toch laatste. Lilian, captain van de Wageningse badmintonploeg, vindt ook dat het GNSK om meer gaat dan sporten alleen. Toch nemen de badmintonners het GNSK wel degelijk serieus. De ploeg gooide vrijdag hoge ogen door alle wedstrijden te winnen. 'Maar een team kwam niet opdagen en een team had geen dames. Daardoor konden we niet van hen verliezen. We hebben ons dus niet echt hoeven bewijzen, op deze manier is het wel heel makkelijk punten scoren.' Het team van zes spelers zijn de beste studenten van de Lobbers. 'We komen uit drie verschillende teams, maar dat is geen belemmering. Realistisch gezien gaan we dit jaar voor een derde plaats. We kiezen er wel voor iedereen te laten spelen, ook al is iemand iets minder dan de rest. We willen wel graag winnen, maar het team is ook belangrijk.' Helaas verliezen de badmintonners in de kleine finale met vijf tegen nul van Groningen. Na afloop zit het team er verloren bij, ze zijn zwaar teleurgesteld met hun vierde plek. Wageningen Universiteit wordt uiteindelijk achtste van de veertien deelnemende universiteiten en hogescholen, met opvallende prestaties van de damesroeiers, die eerste werden, en een derde plaats voor de volleybalmannen. / **NM**

Een Vlaamse student heeft de jongerenaward van de Belgische Energie- en Milieuprijs 2007 gewonnen met een lumineus idee. Hij wil de toiletten op grote festivals regelmatig leeghalen en met de ‘mest’ groene stroom opwekken in een mobiele vergister. Op een groot festival als Rock Werchter kan in vier dagen zo’n 24 ton uitwerpselen worden geoogst. Als iedereen op tijd zijn grote boodschap doet kan er zo het hele festival ‘gratis’ worden verlicht.

De schrijver en programmamaker Wim T. Schippers had geen inspiratie voor een afscheidscollege in Tilburg, bij de overdracht van de Leonardo-wisselleerstoel. Bovendien was hij te druk met de voorbereidingen van zijn nieuwe toneelstuk ‘Wuivend graan’. Maar Schippers zou Schippers niet zijn als hij van de nood geen deugd wist te maken. Hij trakteerde de bezoekers van de Leonardo-lezing op een openbare repetitie van het toneelstuk, dat volgend jaar in première gaat.

De universiteit in Eindhoven wil voortaan bijzondere promoties laten plaatsvinden in het plaatselijke Van Abbemuseum. Voorlopig wordt gemikt op één promovendus per maand, iemand die onderzoek heeft gedaan dat voor een breed publiek interessant is en extra publiciteit verdient. Goed idee voor Wageningen: rustiek promoveren tussen roestige tractoren en ploegen in het Museum voor Historische Landbouwtechniek.

STUDENT ONTWERPT SPANNENDE MUSEUMTUIN

Mieke van der Arend, derdejaars Landschapsarchitectuur bij Van Hall Larenstein in Velp, heeft de tuinontwerpwedstrijd gewonnen van het Theater Instituut Nederland (TIN) in Amsterdam. Haar ontwerp is volgens de jury ‘niet alleen eenvoudig, mooi en functioneel, maar ook verrassend en spannend’.

‘Ik wilde een rustige basis maken voor theatervoorstellingen en exposities in de tuin. De gevels zijn heel strak, dus een heldere opzet past er mooi bij’, zegt Mieke. De 23-jarige student heeft eerder de aanmoedigingsprijs van het vakblad Tuin en Landschap gewonnen. Voor de prijsvraag van het TIN werd ze samen met negen andere aanstormende talenten geselecteerd. ‘Ik vond het al een

hele eer dat ik gevraagd werd.’ Het winnende ontwerp zou eigenlijk worden uitgewerkt en uitgevoerd. Maar onlangs werd bekend dat het TIN volgend jaar gaat verhuizen. Als alternatief wordt de winnaar beloond met een geldbedrag voor zijn of haar carrière. ‘Dat kan ik goed gebruiken voor het opvangen van het half jaar studievertraging dat ik heb opgelopen’, vertelt Mieke. ‘Ik vind het wel jammer dat mijn ontwerp niet kan worden aangelegd. Maar verder ben ik er heel blij mee. Het staat mooi op mijn cv en is goed voor mijn naamsbekendheid.’ De tien ontwerpen zijn te bezichtigen bij het TIN tijdens de Open Tuinen Dagen van de Grachtenmusea, van 15 tot en met 17 juni. Mieke krijgt dan ook de kans om zichzelf te presenteren. / AB

STARTSALARISSEN STIJGEN

De startsalarissen van hbo’ers en academici stijgen weer, maar halen nog niet het niveau van 2002. Dat staat in Elsevier Thema over de arbeidsmarkt.

In 2002 kenden de startsalarissen van hoogopgeleiden een vrij hoge piek. Dat was volgens Elsevier vooral een naijleffect van de euforie over de economische groei, want op dat moment had de recessie al ingezet. Het ging al snel bergafwaarts, tot onder het niveau van het jaar 2000. Sinds 2004 stegen de salarissen van academici weer en in 2006 trok de curve ook voor hbo’ers steil omhoog. Het vertrouwen in de toekomst neemt eveneens weer

toe. ‘Omdat binnenkort de babyboomers massaal met pensioen gaan, is een diploma in het hoger onderwijs de komende jaren zo iets als een ticket naar het walhalla’, meent Elsevier. Onder academici scoren vooral econometristen goed. Ze kunnen snel aan de slag, hebben een hoog salaris en maken veel kans op een vaste baan. Voor bedrijfseconomen uit het hbo geldt hetzelfde. Elsevier liet het instituut SEO Economisch Onderzoek 8.469 starters ondervragen die hun diploma hebben behaald in het studiejaar 2004-2005. De werkloosheid was minimaal: slechts 2,7 procent van de hbo’ers en 2,5 procent van de academici zat na anderhalf jaar nog thuis. / HOP

LAGER COLLEGE GELD DERTIGPLUSSER

Minister Plasterk lijkt bereid studerende dertigplussers tegemoet te komen. De soms torenhoge collegegelden die ze nu moeten betalen zijn moeilijk te rijmen met de doelstelling van ‘levenlang leren’.

In de bestaande onderwijswet WHW is bepaald dat studenten ouder dan dertig jaar niet worden gefinancierd door het rijk. Onlangs bevestigde het hoogste beroepscollege voor het hoger onderwijs de rechtmatigheid daarvan. Niet het hoge tarief voor oudere studenten zou de uitzondering op de regel zijn, maar juist het lage college-

geld voor studenten tot 29 jaar. De regering wil echter dat de Nederlandse beroepsbevolking in 2020 voor de helft uit hoogopgeleiden bestaat. Dan is het volgens studentenbonden ISO en LSVb niet handig om oudere studenten te straffen voor het feit dat ze later aan hun opleiding beginnen. Plasterk gaf dat gisteren in een overleg met de bonden toe. Studiefinanciering voor dertigplussers met een baan lijkt hem niet nodig, maar hij wil wel de haalbaarheid van een lager collegegeld onderzoeken. / HOP

TITEL VOOR ZWEMSTER TERINK

Rieneke Terink is Nederlands kampioen geworden op de 400 meter wisselslag bij de NK zwemmen lange baan, van 1 tot 3 juni in Amsterdam. De Wageningse biologiestudente kwam op zowel de belangrijke 200 als de 400

meter vrije slag niet verder dan de zevende tijd. Het was nog niet hard genoeg voor kwalificatie voor het EK zwemmen dat in 2008 in Eindhoven wordt gehouden en geldt als Olympisch kwalificatietoernooi. / YdH

HET ECHTE WERK

KAMPEREN OP HET STRAND

Ruud ter Haar, masterstudent Levensmiddelentechnologie, heeft in Nieuw-Zeeland onderzocht hoe een stofje in lijnzaad gebonden kan worden aan melkeiwit. In de weekenden en vakanties reisde hij rond en raakte onder de indruk van het land. Hij is net drie weken terug, en nog niet helemaal bijgekomen.

‘Half november vorig jaar vertrok ik naar Massey University in Palmerston North, een stad van ongeveer tachtigduizend inwoners op het Noordereiland. Iedere ochtend fietste ik – met de verplichte helm op – in twintig minuten van huis naar de universiteit. Daar werkte ik aan mijn eigen onderzoek, onder begeleiding van een Spaanse en een man uit Singapore. We konden het erg goed vinden met elkaar. Met hen probeer ik nu een wetenschappelijk artikel te publiceren. Maar ik moet oppassen dat ik niet teveel bezig ben met de foto’s die ik daar heb gemaakt in plaats van met het werk. Ik moet nog steeds een beetje mijn draai vinden in Wageningen. Ik woonde in een huis met vier Nieuw-Zeelandse studenten. Daardoor heb ik het land goed leren kennen. De mensen zijn een stuk relaxter dan in Nederland, omdat ze niet zoveel plannen. Ze eten ook nauwelijks groente – dat heb ik mijn huisgenoten zelf aangeleerd. En het viel me op dat ze steeds wilden weten wat ik van hun land vond. Als ik dan ergens was ge-

weest, vroegen ze of ik het wel echt leuk had gevonden. Erg bijzonder was mijn eerste aardbeving. Eerst hoorden we buiten wat gerommel. Plotseling schoof het hele huis één keer op. Het kraakte wat, en dat was het. Het water in het aquarium golfde nog na. Ik zag op een website, waar alle bevingen in het land worden bijgehouden, dat het een aardshok was van 4,5 op de schaal van Richter. Dat schijnt daar normaal te zijn. ‘s Avonds gingen we soms naar een feest of naar de bioscoop. Maar in de weekenden reisden we meestal door het land. Dan gingen we bijvoorbeeld kamperen op het strand, aan de oostkust van het Noordereiland waar de zon als eerste in het land opkomt. Dat was erg mooi. Ik heb ook een walviscruise gemaakt. En zag de dolfijnen mee zwemmen met de veerboot. Het land is zo groot en zo afwisselend dat je er een jaar kan rondreizen zonder hetzelfde tegen te komen. Maar het was soms best fijn om een weekend thuis te zitten en gewoon het gras te maaien. Na mijn stage ben ik nog drie weken met een vriendin gaan rondreizen in een camper. Echt ideaal omdat je dan alles bij je hebt. We zijn naar het Zuidereiland gegaan. Daar zie je bijvoorbeeld hoe een gletsjer eindigt in het regenwoud. Dat is zo indrukwekkend. Veel mensen vinden het Zuidereiland mooier dan het Noordereiland. Maar ik kan niet beslissen. Het Noordereiland is toch een beetje thuis geworden.’ / Richard Esser

Steven Spielberg heeft ons een rad voor ogen gedraaid. De achter een jeep aanrennende en vlot slalomende Tyrannosaurus rex uit Jurassic Parc heeft nooit bestaan. Computersimulaties van Amerikaanse onderzoekers hebben aangetoond dat T. rex veel minder snel en wendbaar was dan werd aangenomen. De koning van de dino's kon waarschijnlijk niet harder rennen dan een brommer. Om een goed beeld te krijgen moet je Spielbergs kaskraker dus in slowmotion bekijken.

De Belgische tak van Dierenartsen Zonder Grenzen propageert kamelenmelk in de strijd tegen de chronische ondervoeding in Afrika. Een kameel melken vraag wel enige oefening, want de uier zit anatomisch moeilijk in elkaar. 'Het schijnt de truc te zijn om eerst een jong te laten zogen, dat vervolgens snel weg te halen en dan voor eigen consumptie af te tappen.'

PRIKBORD

prikbord@cereales.nl

VOOR JE MOOISTE FOTO, JE EERSTE VERHAAL, JE EIGEN CARTOON

WHISKY EN SARDINES

De Wageningsche Studenten Tooneelvereniging (WSTV) Pierrot et Colombine speelde woensdag 30 mei in Theater Junushoff in Wageningen de Britse komedie Koppen dicht! Twee dagen later, op 1 juni, volgde een besloten voorstelling voorafgaand aan het gala van Ceres, de studentenvereniging waaraan de WSTV verbonden is.

Het stuk van Michael Frayn gaat over de productie van een ander toneelstuk: Niets aan. 'Dat is een klucht waarin verschillende mensen tegelijkertijd in een groot huis zijn zonder dit van elkaar te weten. Iedere keer verdwijnen mensen in verschillende ruimten en ondertussen vliegen de tas-sen, dozen en sardines je om de oren', mailt secretaris Susan Roest van WSTV.

'Maar al tijdens de generale blijkt dat het tussen de spelers niet zo lekker loopt. Terwijl de regisseur met een speler en de regieassistente aan het rommelen is, is een andere speler constant kwijt omdat die op zoek is naar whisky.'

In het tweede bedrijf biedt Koppendicht! een kijkje achter de schermen bij de chaotische première van Niets aan, vertelt Susan. 'En in het derde bedrijf stort uiteindelijk het decor in, worden vetes ook op het toneel uitgevochten en vliegen de sardines nu werkelijk door de zaal.'

AMERIKAANSE PAARDEN ZIJN TE DIK

Vol goede moed togen studenten van de opleiding Equine, Leisure & Sports van Van Hall Larenstein Wageningen naar de Verenigde Staten om deel te nemen aan de World Equestrian Cup. Dit paardenconcours voor studenten vond vorige week plaats in Philadelphia. De verwachtingen waren hoog, maar het Nederlandse en het Duitse team van de hogeschool hebben niet gewonnen. 'Nee, we hebben heel erg verloren', vertelt Martine van Tilburg, coördinator van de opleiding, vers terug uit de States.

Het was echt een teleurstelling, want het ging er niet helemaal eerlijk aan toe, volgens Martine. 'We kregen echt een shock toen we de paarden daar voor het eerst zagen. Ze waren van een minder niveau dan thuis. De Amerikanen hadden bovendien met hun eigen paarden het wedstrijdparcours al geoefend. Bij de dressuur staken we wel met kop en schouders boven de rest uit. Als wij reden, zaten de banken vol publiek. Maar de paarden waren niet geschikt voor onze Europese rijstijl. En er was nog een kennistoets die ieder land in de eigen taal kreeg, behalve onze studenten.'

Het was een botsing der beschavingen in het klein. 'Alle paarden zijn daar te dik. Dat vinden ze mooier. Verder komt het daar ook voor dat de pezen bij de staart door worden gesneden zodat de staart recht overeind staat. Dat is hier ondenkbaar.'

Waar de studenten uit Wageningen wel in uitblonden was in alcoholgebruik. 'Het bleef wel gezellig en de volgende ochtend was iedereen weer fit', meldt Martine. Dus ze probeerden niet hun teleurstelling weg te drinken? 'Het is vervelend dat je niet kunt laten zien wat er inzit. Toch was het een leuke ervaring. We vormden een heel hecht team. En we oogstten veel bewondering voor onze rijkunst.'

De deelname heeft drie internationale stageplaatsen opgeleverd. Twee studenten hebben zelfs een baan aangeboden gekregen in Amerika en Canada. Bij de volgende Intercollegiate World Equestrian Cup is Van Hall Larenstein weer van de partij. 'Dan gaan we de training anders aanpakken, met minder goede paarden. We willen ook proberen om het evenement zelf te organiseren. Om te laten zien hoe het wél moet.' / Alexandra Branderhorst

